

Po pošti prejeman:

za

selo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrť » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V pravništvu prejeman:

za

selo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrť » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravištvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvemši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 90.

V Ljubljani, v sredo, 22. aprila 1903.

Letnik XXXI.

Slovenski katoliški časnikarji hrvaškim.

Na današnjem shodu krščanskih slov. časnikarjev se je sklenilo poleg raznih resolucij, ki zadevajo notranjo organizacijo slov. časnikarstva, tudi sledeča resolucija:

Ker imajo Hrvatje in Slovenci po svojem prirodnem sorodstvu, po kulturnih težnjah in sedanjih političnih razmerah slične in skupne potrebe, katerim morejo ustreči samo z vzajemno podporo in s skupnim delom za ojačenje svoje kulturne sile na polju kulturnem, gospodarskem in socialnem — izraža sestanek kršč. sloven. časnikarjev željo, da pride med rodoljubnim hrvaškim in slovenskim novinstvom kot enim izmed najmočnejših današnjih naših činiteljev v borbi za svobodo in edinstvo hrvaškega in slovenskega naroda, čim najprej do čim ožjega približanja, da morejo uspešneje skupno izvrševati naloge, katere časnikarstvu povsod nalaga duh nove dobe.

Ker se pa na Hrvaškem na nečuden način zatira svoboda narodnega tiska in domoljubno časnikarstvo najhujše preganja, in ker je svobodna beseda narodnega tiska eno najuspešnejših sredstev, s katerim se izraža volja ljudstva — zato sestanek slov. katol. časnikarjev radostno in srčno pozdravlja ta pokret in borbo hrvaških opozicijskih strank za ustavna prava in izpremembo sedanjega tujega in nazadnjaškega zistema v Hrvaški, ter pozivlja vse pravično, zlasti vse bratsko slovansko časopisje, naj daje pravični in težki borbi hrvaških rodoljubov vso mogočo moralno podporo.

Ganite se naši zastopniki!

Pomagajte pozabljeni Dolenjski.

Našim deželnim in državnim poslancem, vis. c. k. deželni vladar, in trgovski in obrtni zbornici v resen prevdarek.

Kdor ima za naše ljudstvo kaj srca, mora z grozo opazovati velikansko izselje-

vanje našega ljudstva v Ameriko. Ni ga dneva, da bi naši časniki ne poročali o množestvih izseljencih, ki se vidijo na ljubljanskem kolodvoru. In odkod so ti izseljenci doma, katere časniki „Kranjci“ imenujejo? Vsi ti „Kranjci“ so skoraj izključno sami Dolenjci. Gorenjci gre primerno sila malo v Ameriko, ker imajo doma lahko obilo zaslužka, in kadar kdo izmed njih odpotuje, potuje preko bližnjih gorenjskih postaj in ne preko ljubljanskega južnega kolodvora v Ameriko. Za našimi izseljenci odpotujejo kmalu tudi njih žene, otroci in sorodniki v Ameriko. Treba je pomisliti, da naše ljudstvo ne prebiva v Ameriki skupno, temuč raztreseno po raznih mestih in državah obširne Amerike, da se od izseljencev komaj slaba četrtnina vrne v svojo starodolovino.

Obupni položaj dolenjskega kmeta.

V črnomaljskem, novomeškem, krškem in kočevskem okrajnem glavarstvu se ljudstvo posebno izseljuje, tako, da je v teh krajih danes že prav težko dobiti zdravega čvrstega moškega v starosti od 20 do 40 let za poljska, vinogradna in obrtna dela, kajti vse hiti v Ameriko. Večkrat je bilo čitati, naj, kdor le more, ljudstvo odvrta od izseljevanja v Ameriko; tudi vlado so klicali na pomoč, naj izseljevanje otežkojuje in zadržuje. A to je vse zastoj, saj se ljudstvo za kratek čas ali zabavo v Ameriko ne izseljuje. Naš kmet po Dolenjskem ima proti kmetom po Gorenjskem, Koroškem, Štajerskem in planinskih deželah prav malo posestva; travnikov ima malo kdo, mesto tistih ima po največ slabe košenice; gojzdov ali nima ali jih ima pa mnogo premalo, in še tiste močno izsekane, tako, da mu navadno zelo primanjkuje nastelje in gnoj; zemlja je po največ, rumena ilovica, na kateri pridelki le tedaj dobro obrodijo, ako se jim dobro gnoji. Kmet s 15 orali sveta velja pri nas že kot imovit mož. Največ je pri nas kmetov s pod 8 orali skupnega zemljišča. Pred nastopom trtne uši in peronospor pridobivalo se je po Dolenjskem mnogo okusnega zdravega vina, katerega so posebno Gorenjci in Korošci radi pri nas

kupovali. Nastopile so pa omenjene trtne bolezni, vinorejstvo je propalo in revni kmetovalec, kateri je imel svoj vinograd v malo vredni nizki ilovnati zemlji med skalami, na kateri je po prejšnjem obdelovanju vendar z obilim trudom pridelal nekaj polovnjakov vina in s prodajo tistega poplačal davke in obresti od dolgov, je bil zdaj prisiljen obdelovanje vinograda opustiti, in je tako izgubil še ta dohodek od kmetijstva. V taci skalovitih vinogradih, kjer je preje rastla vinska trta, kateri se radi nizke zemlje ne dajo rigolati, raste sedaj fižol in koruza, in še to kaj slabo.

Ako se k temu vpošteva, da je naš revnejši kmet, kateri ima posestva pod 8 oralov, (in taci kmetovalci so po Dolenjskem do tri četrtnine), po največ zadolžen, ima največkrat mnogo otrok, je skoraj vsako leto oškodovan po toči, zgodnjem mrazu, živinskih kugah in zaprtijah, ako se vpošteva, da vsled pomanjkanja gnoj, ker je zemlja izsesana, ista vsako leto slabše rodi, da imajo poljski pridelki od leta do leta nižje cene, poljski delavci so pa leto za letom dražji, in se jih sploh le težko še dobi, ker vsi boljši delavci v tuje kraje odpotujejo, potem se ni čuditi, ako se naš kmet leto za letom bolj zadolžuje in konečno v obupu svoje posestvo proda, ker ne mara doma poginiti.

Dosedanja pomoč je nedostatna.

Resnično je to, da so država, kmetijska družba in razni okraji napravili trtnice, iz katerih kmetovalci cepljene ali necepljene ameriške trte in poduk o novi saditvi trt dobivajo; tudi se jim dajejo večletna brezobrestna posojila za napravo novih rigolanih vinogradov. Vse to pride pa le boljšim kmetom, večjim posestnikom največ v korist, revnejši kmet, kateri je prisiljen v Ameriko odpotovati, si pa tega ne more oskrbeti, ker rigolanje je dragoceno in zelo trudapolno delo. In tako, ker uboštvo pri kmetovalcih po Dolenjskem leto za letom narašča, je naravna posledica, da istim potom tudi blagostanje pri trgovcih, obrtnikih in posestnikih po dolenjskih mestih in trgih tako zelo propada, da je prava bela vrana pri nas tisti, kateri je še brez dolga. Dežela je pač vstanovila na Grmu pri Novemestu kmetijsko

in vinorejsko šolo celej deželi v korist, kajti po poročilih obiskuje to šolo več Gorenjcev, Notranjcev, Primorcev in Stajercev, kakor pa Dolenjcev. To šolo obiskujejo tudi največ sinovi imovitejših kmetovalcev, ker le tem je v prvi vrsti namenjena. Deželne stipendije so majhne, in kdor hoče sina notri šolati, mora še mnogo dodati iz svojega. Tega pa revnejši kmet ne zmora. Ako pa našemu kmetu dobrih travnikov in gojzda manjka, ima le malo zemljišča in veliko dolgov, potem mu tudi v kmetijski šoli izšolani sin ne more doma čudežev delati, ako bi zanj še toliko žrtvoval.

Kranjska dežela je prispevala s precejšnjo vsoto dolenjskim Ratečam k gradbi mosta čez Savo. To je popolnoma lokalnega pomena in le malej okolici v korist, ker iz šentrupeške in mokronoške okolice vsakdo potuje raje v Sevnico na železnico, kakor preko strmega Brunka in Rateč na Zidan most. Regulira se Mirna na Dolenjskem, kar bode mnogo denarja veljalo, a bode le v korist maloštevilnim imovitejšim posestnikom, kateri imajo svoje travnike ob Mirni, širši Dolenjski pa v nobeno korist. Gradilo se je na Dolenjskem potem, ko jih je bilo že mnogo po drugih krajih dežele dograjenih, z državnim in deželnim prispevkom vodovode v Kočevju, Črnomlju in Novemestu. Priznamo radi, da so vse te naprave dotičnim krajem zelo koristne. Ali pa mislite, da se bode vsled teh resnično koristnih naprav tudi le eden Dolenjec manje v Ameriko preselil? Rateški most je bil potreben, uravnava Mirne ravno tako, in vodovodi z zdravstvenega stališča silno koristni. Pri vseh teh koristnih napravah pa naše ljudstvo gineva, propada, ker vse te naprave našega ljudstva ne živijo: radi njih lahko pogine. Nečloveško bi bilo naše ljudstvo skozi toliko časa od izseljevanja zadrževati, dokler se mu ne da potrebnih sredstev, da bi se zamoglo na svoji rodni zemlji pošteno preživiti.

Krivična sestava trgovske in obrtne zbornice: — Cela Dolenjska brez zastopstva!

Ako odštejemo Ljubljano, kot deželno

LISTEK.

Adolf.

Črtica. — Francosko spisal Jacques Normand.
Poslovenil K. L.

Zvečer, — bil je mračen prosinčev dan proti koncu pariškega obleganja l. 1871. — je ostavil gospod Reboullet, zatopljen v otožne misli, mairijo devetega okraja, kjer je kot predsednik prisostvoval razdelitvi živeža. Vojaško kapo narodnega gardista je bil potisnil na ušesa, ovil si nevojaški robec okrog ovratnika svoje uniforme in se napotil, mrmraje brezmiselne besede, proti Avenue Trudaine, kjer je stanoval v četrtem nadstropju v par skromnih, toda svetlih sobah. Pri fabricaciji papirja si je bil gošpod Reboullet, podpiran od izurjenega veščaka, prihranil malo premoženje. Pred kratkim pa je bil opustil svojo obrt in jel živeti kot takozvan petgroševski rentjé.

Prišedši pred hišo, je urno splezal po stopnicah navzgor, vtaknil ključ v vrata svojega mostovža, stopil v sobo in zaklical s tragikomničnim patosom: »Virginija, Adolf mora umreti!»

V motnem svitu viseče svetilke je sedela Virginija pri svojem vezenju. Imela je morda štirideset let, bujna, rožnatopoltna blondinka.

Začuvši besede svojega moža, se je plaho dvignila in blede je komaj slišno zapihljala: »Adolfček . . . o dobri Bog!« Potem se je zgrudila nazaj na stol in strmela kakor potrt v pod.

Reboullet je vrgel zaporedoma šepico, robec in sabljo na posteljo, postavil se pred zrcalo, potegnil parkrat z roko po svoji ruščasti pleši in občutil na njej vkljub mrazu nekaj vročih potnih kapljic. Potem je, držeč roki v hlačnih žepih in dirjaje po sobi semtertje vzbujal, rekoč: »Da da, Adolfa morava spraviti s poti! Hudo je, a mora biti. Davno je že kazalo . . . Dolgo sem odlašal. Zdaj pa . . . kaj si rekla? . . .«

Gospa Reboullet ni rekla ničesar. Ni se ganila. Le dve solzi, dve debeli solzi se se sočutno, počasi potočili po njenih licih.

»Jočeš se! . . . No, seveda, tudi jaz, ko bi ne bil mož . . . Pa kaj vruga, v neizogibnost se je treba vdati. Ali misliš, da mu je pravzaprav kaj za življenje? Precej star je že, bolehen . . . dolgo ga itak več ne bo.«

»Pri . . . skrb . . . nej . . . po . . . strež . . . bi . . .« je ihtela gospa Reboullet se svojim tenkim, otročjim glaskom.

»Ne, ne!«

»Le . . . ma - lo . . . še poča . . . akaj . . .«

On se je postavil pred njo in rekel s pridruženim glasom: »Poslušaj, Virginija, nekaj je, pri čemur ne poznam šale: to je najino dobro ime. No, predraga, in ta je v nevarnosti.«

»Najino dobro ime?«

»Da! . . . Zavoljo Adolfa naju gledajo vsi sosede po strani. Vkljub moji prepovedi se vsak dan sprehajaš z njim. In pri tem je pretpolicijsko debel. Svet dobro vidi, kaj ne? Čudno, ne . . . patrijotično se jim zdi . . . Slišiš, nepatrijotično, da včasih oblege, ko toliko revežev nima griljeja, konjskega mesa, midva tako nepotreben, nekoristen gobec . . . mašiva. In ne le v naši četrti klepetajo, veš se širi dalje in dalje . . . že na mairiji sikajo, misli si, na mairiji . . . Nekaj časa sem se mi vsi tako hladno odmikajo . . . Ravno pri razdeljevanju živil se mi je desetnik Bosc zarežal v obraz: »Ali je Adolf še vedno zdrav in vesel?«

Tedaj sem vedel, da je žrtev potrebna; mora se zgoditi in se mora, pa je.«

Reboullet je govoril te besede hitro eno za drugo, z brbljavo naglico človeka, ki se je ohrabil. Njegove, nenavadno motne oči so se svetile.

Po daljšem presledku je zajecljala gospa Reboullet: »Ali po — — — gum, — — — nikdar in nikoli si — — — ne upam — — — kaj tacega.«

»O, tako grozovit nisem, da bi to pričakoval od tebe, tudi jaz bi komaj mogel — — — ne, Roza naj stori!«

»Ta pač gotovo ne bode hotela; prerada ga ima!«

Brez odgovora je Reboullet zaklical: »Roza!«

Prišla je dekla, okorna, telebasta, koščena, z rokami vprtimi v bok, gledaje postrani okrog. Svečano se je Reboullet oprl na kamin in začel: »Dete, uslugo, veliko uslugo zahteva od tebe. Ne bode ti lahka, toda nedvomno boš nama na ljubo, ki sva ti bila, kakor veš, vedno tako do — — —«

Sumno ga je Roza pogledala.

»Za to-le se gre. Prisiljeni smo, udati se v izgubo Adolfa, umoriti ga. In ker naju je groza, to storiti, mene in ženko, in ker

stolno mesto od 500.000 kranjskega prebivalstva, preostane približno 460.000 prebivalstva po deželi. Po zadnji ljudski štetvi ima politični okraj Novomesto 49.000, Krško 43.000, Kočevsko 42.000, Litijsko 36.000 in Črnomaljsko 26.000 prebivalcev, in ako k temu prištejemo še prebivalstvo dolenjske strani ljubljanske okolice, imamo neovrgljiv dokaz, da šteje sama Dolenjska stran Kranjske dežele približno 230.000 prebivalcev ali z drugo besedo: Dolenjska stran ima polovico prebivalstva kranjske dežele. Slavnej visoki c. kr. deželni vladji bodi tem potom povedano, da vsled pomanjkljivega volilnega reda za trgovsko in obrtno zbornico in vsled sebičnega, krivičnega postopanja od strani takozvanega naprednega narodnega volilnega odbora za trgovsko zbornico je tako daleč prišlo, da nima danes vsa dolenjska stran, polovico prebivalstva kranjske dežele, bivajočega v petih okrajnih glavarstvih, niti enega svojega zastopnika med tolištevilnimi člani v kranjskeje trgovski in obrtni zbornici. Ta zbornica naj se vnaprej ne imenuje več kranjska, temuč ljubljanska trgovska in obrtna zbornica. Volilni odbor za to zbornico je našel umestno, nam, polovici prebivalcev dežele, prepuštili milostno eno samo mesto v trgovskem oddelku, katero je zavzemal med tem Kranjsko zapustivši g. trgovec Medved. Novomeški župan g. Sim. pl. Sladovič potegoval se je pri volilnem odboru za mandat v obrtni oddelek te zbornice, volilni odbor je pa to odbil, rekoč, da imajo Dolenjci dosti enega samega zastopnika in da mandata za obrtni oddelek nimajo več oddati. Ali ni to velikanska krivica? Četrtnina dežele, Notranjci, imajo v tej zbornici tri zastopnike; druga četrtnina dežele: Gorenjci, imajo poleg rudarskega oddelka tudi še tri zastopnike; vsi drugi člani te zbornice so sami ljubljancani; polovica prebivalstva kranjske dežele, vsa Dolenjska pa nima niti enega zastopnika v tej zbornici!!! Kako hočemo potem imeti Dolenjci kako upanje, da nam bodejo prišli naši poslanci in trgovska zbornica v naših težnjah na pomoč? Preiščimo pa, kateri možje so bili v tistem narodnem volilnem odboru za trgovsko zbornico, kateri je imel za nas Dolenjce, polovico prebivalstva dežele, en sam mandat! Našli bodemo, da so v tem volilnem odboru skoraj vsi prejšnji člani trgovske zbornice, poleg teh pa skoraj vsi tisti možje, kakor v volilnem odboru za volitve v deželni in državni zbor. In sedaj se nam stavi vprašanje: ali je to zahvala narodnega volilnega odbora Dolenjem, da smo

se nadalje bojiva, da bi tuje roke, ki bi jim ga morebiti zaupala, morebiti še poostriale njegovo smrt, pa prosiva tebe.

Rozin obraz se je zjasnil. To je bila torej zahtevana usluga! Adolfa odstraniti, ki ji je delal toliko preglavic!

Navzlic temu je zatajila svoje veselje in trgaje s svojimi razpokanimi, črnimi prstnitke iz predpasnikovega ogla, je odvrnila: »To mi bode težilo vest, kakor mlinski kamen — — — Adolfček, ubogi Adolfček! A da ustrezem milostni gospodi — — —«

Gospa Reboullet je zopet ihtela: »Le tega nama za božjo voljo ne povej, — — — ka — — — ko boš — — — to storila in kedaj mu vrameš živ — — — ljenje!«

»Tristo!« je rekel Reboullet, »natanko vedeti za čas, to bi se tudi meni studilo. Nel jutri dopoldne nimam službe — — — Zenka pa jaz greva ob desetih ven, opoldne sva zopet doma — — — in medtem — — — Velja torej, kajne?«

»Kakor gospod želi. A težko mi je, smili se mi, kakor gotovo — — —«

»V čast ti je to, dete — — — na!« In dal ji je denar. Se upiraje ga je vzela. Potem pa, ko je bila zunaj, pa: »Deset frankov! Proj bi bila dala dvakrat toliko, da bi se bila iznebila mrhe umazane!«

po vseh naših mestih in trgih skoraj kakor en mož volili izključno od narodnega volilnega odbora priporočene poslanca? Imate li nas Dolenjce samo za stafažo? Slišali smo, da so se pri sestavi mandatov ozirali samo na število davkov in obrtov. Ali ni to krivično? Ako se bode po tej teoriji še dalje postopalo, ne pridemo Dolenjci nikdar na zeleno, vse se bode še nadalje delalo edino le za Ljubljano in Gorenjsko kakor do zdaj, se nam bodo pa tiste drobtine trosile, katere bodejo tem z mize padle. Dolenjci, polovici prebivalstva kranjske dežele bi imelo pripadati najmanj pet zastopnikov v trgovsko in obrtno zbornico, namreč vsaj toliko, kolikor je okrajnih glavarstev na Dolenjskem; iz tega pa, ker je volilni red za to zbornico v toliko pomanjkljiv, da se ne voli po en zastopnik iz vsacega okrajnega glavarstva, temuč skupno določeno število zastopnikov, še ne sledi, da naj nas Dolenjce tako zametujete, da nam milostno prepuščate en sam mandat, katerega edinega smo pa še vsled odpotovanja mandata izgubili! To je kričeča krivica, in ni se potem čuditi, ako nas pri narodnem volilnem odboru tako bagatelizirajo, da se za take splošne naprave nam Dolenjem, katere bi bile v stanu izse-ljevanje našega ljudstva vstaviti in mudoma dati potrebno eksistenco pri nastalih obrtih in trgovini, popolnoma nič ne stori.

Ker torej mi Dolenjci nimamo danes nobenega zastopnika v trgovski obrtni zbornici, apeliramo na visoko c. kr. deželno vlado, naj nam potrebno oskrbi, da bode dobila polovica prebivalstva dežele primeren zastop v tej zbornici. Ako to drugače ni mogoče doseči, naj se sedanji volilni red za to zbornico primerno predrugači in oskrbi, da bode imel pravico vsaj vsak politični okraj po enega zastopnika voliti v to zbornico. Do tedaj naj pa visoka vlada interese nas Dolenjcev, zaničevane »Dolenjske raje«, v tej zbornici tem odločneje zastopa.

Poživite nam obrt in trgovino! — Dolenjska železnica.

Vsled tacihi okoliščini se tedaj ni čuditi, ako pri nas vkljub nepopolni dolenjske železnice nikakega napredka ni, da pri nas trgovina, obrt in kmetije propadejo in da kdor le mora, zapuša svoje in beži v tujino iskat si kruha. Mi Dolenjci, polovica deželnega prebivalstva, smemo zahtevati in tudi odločno zahtevamo, da se nam naj neha drobtinice trositi! Nas je dežela in država zanemarjala, in ako smo danes v gospodarskem oziru na robu propada, nismo tega mi krivi. Kdo bo pa pri nedovršenih dolenjskih železnicah pri nas kake tovarne gradil ali daleč od železniških prog premoge in rudokope in druga taka podjetja otvarjal, katera bi mogla dajati tisočim ljudem stalen zaslužek in jih s tem odvrčati od izseljevanja v Ameriko? — Mi Dolenjci zahtevamo, da se na nas zato zdaj tembolj jemlje ozir, ker se preteklo stoletje za nas skoraj nič storilo ni, da se nam zdaj tisto da, kar se nam je zamudilo poprej dati. Mi zahtevamo dopolnitve naše Dolenjske železnice, katera edina je v stanu nam sedanje tužne razmere predrugačiti.

Visoka vlada in naši poslanci naj resno preiščijo, kako našemu ljudstvu doma dati zaslužek, in nam Dolenjem oživiti trgovino in obrt.

S čim se pa naše poljedelsko ljudstvo peča v Ameriki? Večina si živež služi globoko pod zemljo v premogokopih in rudokopih, drugi si kruh služijo s delom v raznih tovarnah in pri različnih obrtih, dalje s trgovino in s pisarstvom.

Ako pregledamo statistiko izseljevanja, vidimo, da se primeroma največ ljudstva seli iz Kranjske (Dolenjske), Slovaške, Galicije, Hrvatske in Italije. Ako hočemo najti vzroke izseljevanja, primerjajmo s temi pokrajinami tiste, iz katerih se najmanj ljudstva izseli: Češko, Moravsko, Šlezijo, Gorenjo in Nižje Avstrijsko, Solnograško, Koroško, Tirolsko, Štajersko, in videli bodemo, da so vse te dežele goste premrežene z železnicami, videli bodemo, kako se

v bližini železnice množijo raznotere tovarne in razna obrtna podjetja, kako se otvarjajo tam rudo- in premogokopi, kako se razvija tamkaj trgovina, izvoz izdelkov in pridelkov, kako se množi tamkaj prebivalstvo in njih blagostanje, koliko dražje tamkaj kmetovalci svoje pridelke in živino prodajajo; opazili bodemo v teh deželah največ dobrih in le neznatno propadajočih kmetij, in kjer vlada tako blagostanje po okolici, tamkaj je videti tudi blagostanje v mestih in trgih.

K temu mnogo pomorejo tudi garnizije po manjših mestih, kajti kjer so vojaki nastanjeni, pustijo stotisoče v mestih in okolici. Pogledimo le našo Gorenjsko! Povsodi, kamor se ozremo, vidimo za vsak promet izredno prikladne ravne ceste, po katerih se kaj lahko prevaža blago na skozi srede Gorenjske izpeljano železnico in po tej na eni strani na Ljubljano, na drugi preko Trbiža v Italijo in preko Beljaka naprej v razne planinske dežele. In ker vse te ugodnosti še niso zadostovale, gradila se je železnica še v Kamnik, na Vrhniko, ravnokar se gradi železnica z Jesenic skozi Bohinj, tako da bode imela Gorenjska zopet dva nova izhoda, enega na Gorico in Trst, drugega preko jesenskega predora na Celovce in dalje naprej. Gradila se jim bode tudi železnica iz Trbiža v Kranj, in zahtevajo zdaj še železniško progo od Lesca ali Žirovnice na Bled, iz Škofje Loke v Železnike, z Vrhnike v Idrijo, iz Idrije v Škofjo loko, iz Kamnika v Gornji grad, in Bag vedi, kam še, tako, da bodejo imeli Gorenjci v kratkem skoraj v vsako večjo vas železnico izpeljano.

In kaj se storiglede železnice za nas Dolenjce? Nič, čisto nič! Zahteva se, da se moramo z nedodelano dolenjsko železnico zadovoljiti, katera je največ ljubljani, nam Dolenjem pa najmanj v korist, dokler ne bodeš hrvatskimi progami zvezane. Ni čuda, ako prinasninikakega blagostanja, nikakega napredka, da pri nas vse propada in svoj rodni dom zapuša in se v Ameriko seli. Dajte našemu ljudstvu zaslužka in sredstev, da se bode na rodni zemlji moglo preživiti, dajte našemu ljudstvu opravljati tista dela, katera je sedaj prisiljeno izvrševati pri napornem delu v Ameriki, skrbite, da bode dobilo naše ljudstvo svoj zaslužek pri domačih rudokopih v Št. Janžu, Mirni, Čatežu in pri Črnomlju in pri velikanskih rudnikih pod Sv. Duhom, Brusnicami in drugod; skrbite za sredstva, da bode omogočeno podjetnim rokam graditi po Dolenjskem tovarne in druga velika obrtna podjetja, in pri njih zaslužek dajati našemu ljudstvu, kakor mu sedaj dajejo tovarne in taka podjetja v Ameriki!

Dežela in c. kr. vlada naj bi, kakor Ogrska dela za svojo državo, taka podjetja podpirala z raznimi privilegiji in olajšavami.

Nedvignjeni zakladi.

Ker je na Dolenjskem mnogo dobre rude, bi mogla vlada pospeševati vstanovitve kake velike železne livarne v bližini Št. Janških rudo- in premogokopov s tem, da bi odkup raznih večjih železnih predmetov zagotovila in vožnino po železnicah primerno znižala. Poleg premoga se nahaja med Št. Janžem in Št. Rupertom okoli hriba Sv. Duha tolike množine izvrstne železne rude, da so tamkaj vozna pota in steze na nekaterih krajih mesto zgramozom estolčeno železno rudo posipane, in da trte rastejo prav iz raztolčene železne rude, in lahko se trdi, da je v tem kraju ako na več, vsaj toliko izborne železne rude, kakor v Erzbergu pri Eisenerzu na Štajerskem. Pri Brusnicah je cela stran nekega hriba v globokini pol do enega metra pokrita z 20 do 40 cm. debelo plastjo dobre železne rude. Kremenika in kremenaste sipe za izdelovanje stekla se nahaja v izobilju okoli Št. Janža, Novega mesta, Škocjana in Št. Jerneja. Pod Gorjanci pri Novem mestu se še dandanes nahajajo razvaline nekdanje velike tovarne za steklo. Iz Dolenjske bi se lahko odpošiljalo steklo po zvezi dolenjskih železnic s hrvatskimi v južne dežele, kjer je še pomanjkanje steklarn. Med Ratečami, Št. Rupertom, Škocjanom in Sevnico se nahaja

na mnogih krajih pripraven kamen, pesek, kreda in pripravnna glina za izdelovanje Roman- in Portland-cementa. Izborna glina za izdelovanje vsakovrstnih ognjatrskih lončarskih in opekarskih izdelkov se nahaja v prav mnogih krajih po Dolenjskem, posebno pa v vsej okolici Novega mesta, okoli Št. Jerneja, Škocjana in po celi Krški ravani, okoli Mokronoga, Št. Janža, Kočevja, Grosuplja, Črnomlja in drugod. Izvrstne lončarske izdelke in strešne skladne opeke bi se kaj lahko izvažalo v južne dežele.

Naša dežela bi morala skrbeti za strokovno šolo za opekarske in fineje lončarske izdelke, za katero bi bil najpripravnější kraj Novomesto, kot središče Dolenjske. Tako šolo imajo v Toplicah na Češkem in v mnogih drugih deželah. Koliko je pa še družih zlahtnih rudnin in finih prstevin po Dolenjskem, katere še niso zadostno preiskane, kakor fina manganska ruda blizu Škocjana; cink in svinčena ruda med Št. Janžem in Ratečami, okoli Litijske in drugod!

Pred vsem moramo pa omeniti, velike Dolenjske premogokope v Št. Janžu s tremi, skupaj 28 m debelimi kompaktnimi skladi finega bleskečega premoga. Pri Mirni je premogov sklad močan od 4 do 20 metrov; pri Čatežu nad Mirno se nahaja nad en meter debel premogov sklad; pri Kočevju se nahaja premog v več skladih v skupni debelosti nad 20 metrov; nad Otočicami pri Novem mestu se nahaja premogov sklad slabše vrste v debelosti enega do dveh in pol metrov; pod Črnomljem se nahaja fini bleskeči premog v mnogih skladih, med katerimi je najdebelejši močan poldrugi meter. Pisec teh vrstic je našel tudi pri Št. Jerneju kakega pol metra debel sklad prav finega bleskečega premoga, kateri utegne v globokini biti močnejši; tako je tudi našel pri Zagradu nad Škocjanom okoli en meter debel sklad finega, čistega, sipastega premoga.

Oglejmo si dolino Krke od nje izvira do Soteske! V tej dolini se nahaja okoli 40 večjih ali manjših slapov Krke, kateri vsi bi se dali izkoristiti s pomočjo turbin za tovarniška in druga obrtna podjetja; med temi sta dva slapa, eden v Žužemberku, drugi na Dvoru, katerih vsak bi lahko dajal stalno nad tisoč konjskih sil moči. Glejte, toliko prirodnega bogastva po Dolenjskem, in vendar je ljudstvo prisiljeno zapustiti dom in seseliti v Ameriko, ako se hoče rešiti pogina. In zakaj to? Samo zaradi tega, ker so nas pozabili oni, kateri so za to poklicani, katerih dolžnost bi bila že pred več desetletji spoznati zaostalost naše Dolenjske.

Zamorjena obrt.

Kaj se je storilo v zadnjih desetletjih? Gorenjem, kateri so imeli že od nekdaj vsled tamkajšnje lege izvrstne vodoravne prometne ceste po ravninah in dolinah, po katerih so lahko težko naložene tovarne vozove hitro prepeljevali, se je zgradila takoj železnica iz Ljubljane do Trbiža. Za kranjsko deželo bi bilo že takrat neprimerno važnejše, da bi se bila oskrbela najpreje skozi Dolenjsko in izpeljala zveza s Hrvatsko. Kajti v tistem času so bile pri nas vse državne, okrajne in občinske ceste polne silovitih klancev, izpeljane kakor nalašč čez največje strmine, vsled česar nam je bil vsak promet, napredek in oživljenje kakršnekoli obrti in trgovine popolnoma onemogočen.

Pred graditvijo dolenjskih in drugih železnic smo imeli na Dolenjskem velike tovarne za razne železne predmete, eno na Dvoru, drugo v Gradcu pri Metliki; v Št. Janžu bila je velikanska tovarna za topljenje cink-rude; steklarni sta bili dve: ena v Kočevju in druga pod Gorjanci; v Žužemberku je bila papirnica in po drugod nekaj manjših tovarn. V dolini Krke nad Žužemberkom cvetela je ročna železniška obrt, kakor v Kropi na Gorenjskem; v Ribnici in Kočevju so se pečali z izdelovanjem suhe robe

v Ribnici, Straži in St. Jerneju so se pečali z lončarsko obrtjo.

Konkurenca železnice, katere so po vseh drugih krajih gradili, samo skozi Dolenjako ne, je pa popolnoma uničila obe veliki tovarni za železne izdelke, obe steklarni, cinkovo tovarno, papirnico, železniško obrt v dolini Krke in vse ostale manjše tovarne.

Edina lončarska, opekarska in lesna obrt za domače potrebe in pozneje nastala Starnpflöva umetna lesna obrt še nekoliko životarijo, to pa le zagradelji, ker bi vrnina od zunaj te izdelke preveč podražila. Vse drugo je pa propadlo, in sicer le edino zaradi pomanjkanja res dobrih prometnih zvez. Spodobilo bi se bilo, kakor je po vsem svetu navada, da se najpreje vtiste kraje prometne ceste gradijo, kjersibrezkakepomodi sami dalje pomagatine morejo.

Zgradite nam potrebne železnice!

Zgodilo se je pa žalibog ravno nasprotno. Nam, ki smo bili najbolj potrebni, se je gradila železnica še-le štiriindvajset let pozneje, kot Goroncem! In kaka je ta proga in kdo vleče vso korist od te nam grajene zakotne dolenjske železnice? Dokler se nam ne zgradi zveza dolenjske železnice iz Novogamesta preko Krškega ali Brežic z Zagrebom in južnimi deželami, dalje iz Novogamesta preko Črnomlja do Ogulina ali Karlovca, in iz Trebnjega preko St. Janža do Sevnice, toliko časa imajo pravo korist od sedanje dolenjske železnice največ edino le tuji trgovci z lesom, ogljem, pradiščintrbovjska družba s izvažanjem kočevskega premoga, predvsem drugim vleče pa od sedanje zakotne dolenjske železnice največjo korist mesto Ljubljana.

Dolenjska sama ima pa v obče izven neznatnega osebnega prometa prav minimalno korist od te železnice, dokler ne bode dograjena do Hrvaške. Saj je Dolenjskej zdaj vsak promet v vsakem oziru, izven proti Ljubljani, kakor prej, tako tudi še v naprej, onemogočen, in prišla je Dolenjska zdaj z nedovršeno progov popopolno odvisnost Ljubljane, katerej je na milost in nemilost izročena.

Pri vsaki tovarni je najvažnejši element gonilna moč in vročina. Vse to se napravi s premogom. Ker pa dosedaj še nimamo železniške zveze z velikimi St. Janškimi premogokopi (kočevski premog je po izjavi železniških strojevodjev zelo slab in se torej ne more vpoštevati) in ker pač noben podjetnik ne bode tako neumen, da bi si šel tovarno na Dolenjskem graditi, premog pa iz daljnega Trbovlja naročevati, da bi ga tako vožnja za premog dvakrat več veljala, kakor premog na mestu velja, vseh tega je popolnoma izključeno, da bi kdo dotlej na Dolenjskem gradil kako tovarno, ali vetvari večje obrtno podjetje, dokler se ne dogradi kratka železniška proga Trebnje-St. Janž, po kateri bi se dobival in izvažal na vse kraje izboren premog za prav nizko ceno, katara proga bi ne bila skoraj prav nič daljša in tudi ne mogla več veljati, kakor železnica iz Kranja v Tržič, za katere nujno graditev je vseh posebnega truda naših poslancev, deželne vlade in trgovske zbornice vlada ravno kar državnemu zboru predložila potrebno postavo.

Na Dolenjskem nastale tovarne in druga obrtna podjetja bodejo imela največ izvoza v južne, tovarne revne pokrajine, in tako nespametno tudi ne bode noben podjetnik, da bi si tovarne po Dolenjskem gradil, blago pa po velikanskem

ovinku preko Ljubljane na Hrvaško in južne pokrajine pošiljal, vseh česar bi se stroški za vožnjo blaga potrojili.

Treba je torej za nas Dolenjce nemu doma kaj storiti.

Obljub smo ališali že dosti. Sedaj bi radi videli dejanja. Ljudstvo gine in treba ga je ohraniti. Zato pa pozivljamo vsa c. kr. vlado, svoje zastopnike in trgovsko in obrtno zbornico, naj čim najpreje spravijo v tir nujne zadeve, katere smo omenili v tem članku!

—k

in mnogo njegovih somišljenikov.

Državni zbor.

Dunaj, 21. aprila.

Čehi in vlada.

Zopet se kažejo znamenja obstrukcije kot strahovi v državnozbornski palači. Češki poslanci so v novi zagati, ker so po splošni sodbi zamudili pravi trenutek. Minolo jesen so pričeli z obstrukcijo, ki pa je v kratkih tednih zaspala iz vzrokov, ki javnosti niso znani. Govori se, da so dobili gotove obljube na najmerodajnejšem mestu. Nekaj mora biti istine na tej govorici, sicer bi ne mogli razumeti češke taktike v zbornici. Tedaj so pa zapretili vladi češki govorniki: Pri Filipih se vidimo! Ko prideta na vrsto državni proračun in avstro-ogrska nagodba, tedaj obračunamo z vlado! Ko je bilo letos na vrsti prvo branje državnega proračuna, je obstrukcija dremala ter trdno zaspala, ko se je vršilo prvo branje avstro-ogrske nagodbe. Tudi v nagodbenem odseku v glavni razpravi ni bilo sledu češke obstrukcije, ker govorila sta le Kaftan in dr. Fiedler, a še ta dva razmerno jako kratko.

Mejtem pa je dr. Fořt, vodja radikalnejšega krila v mladočeškem klubu, pričel odločno agitacijo za obstrukcijo in proti svojim zmernejšim tovarišem v klubu. V agitaciji ga odločno podpirajo „Narodni Listy“, najvplivnejši mladočeški list. Tako se štrina v češkem taboru vedno bolj meša, disciplina ruši in volivci begajo. Prihodnji četrtek imajo shod mladočeški zaupniki in bodočo nedeljo vodstvo mladočeške stranke, da se posvetujejo o nadaljni taktiki v državnem zboru.

Kakor znano, zahtevajo Čehi od vlade v prvi vrsti dve stvari: Notranji češki uradni jezik, kakor ga je bil dovolil grof Bađeni, in češko vseučilišče v Brnu. Kar se tiče prvega vprašanja, je naravnost izključeno, da bi dr. pl. Körber sedaj vstregel tej češki zahtevi. Stališče vlade je, da le to odobri in stori, o čemer so edini Čehi in Nemci. Ker pa nemški poslanci sedaj niti slišati nočejo o češkem notranjem jeziku v državnih uradih, ima vlada vezane roke.

In kar se tiče češkega vseučilišča v Brnu, bi bila vlada pripravljena ustreči tej zahtevi, toda Nemci v tem oziru zastopajo isto stališče, kakor glede slovensko-nemškega gimnazija v Celju. Vseučilišče bi Čehom še dovolili, toda ne v Brnu, marveč zunaj kje — pred mestom. S to „milostjo“ pa zopet Čehi niso zadovoljni in tako se vedno bolj ločijo duhovi. In kaj naj v nedeljo sklene vodstvo mladočeške stranke? Znano je, da se velika večina v mladočeškem klubu proti obstrukciji, ker bi sedaj z obstrukcijo proti nagodbi le ustregla vladi in nemškimi strankam. Vlada bi brez vsake sitnosti nagodbo z Ogrsko uveljavila s § 14. in nemškim ljudskim strankam bi se kamen odvalil od srca, ker nagodba v nobenem oziru ni popularna. Torej bi bila češka obstrukcija le voda na nemške in birokratske mline. Sklep vodstva mladočeške stranke se bode skoraj gotovo glasil: „Uvaževaje politične razmere želimo, da vsi češki poslanci edini in složni odločno postopajo proti vladi in vsem nasprotnikom češkega naroda. V zaupanju na previdnost poslancev pa jim prepuščamo proste roke, da uravnajo svojo taktiko po razmerah in uporabijo obstrukcijo v slučaju nujne obrambe in v nadi gotovega uspeha.“

Po naši nemerodajni sodbi bi bili morali češki poslanci apelovati na svoje volivce in vodstvo stranke, preden so v zbor-

nici premenili svojo taktiko. Danes so razmere take, da morejo le z odločno opozicijo priti preko mrtve točke.

Današnja seja

je bila jako slabo obiskana. Prvič je to navada po vsakih daljših počitnicah, drugič so bile na dnevnem redu le manj važne točke. Takoj v začetku seje pa je bilo jako živahno. Pred prazniki je socialni demokrat Daszynski v interpelaciji navajal, da so si višji uradniki prisvojili iz neke zapuščine važna zasebna pisma pokojne matere gališkega ces. namestnika in druge stvari.

Danes je dr. pl. Körber odgovarjal na interpelacijo, da so uradniki pravilno postopali. Poslanec Daszynski in njegovi ožji tovariši pa niso bili s tem odgovorom zadovoljni ter so na ves glas ugovarjali.

Nato je Daszynski zahteval, da se otvori razprava o odgovoru ministerskega predsednika. Ta predlog pa je zbornica odklonila s 113 glasovi proti 17.

Nato je zbornica overovala volitve nekaterih poslancev.

Nedeljski počitek

L. 1899 so delo ustavili delavci v raznih predmestih na Moravskem. Posledica je bila, da so tovarnarji delavcem objubili 36urni nedeljski počitek, in sicer od 5. ure zvečer v soboto do 7. ure zjutraj v ponedeljek. Priče pri pogodbi so bili: Dvorni svetnik Klein, ces. namestnik Spens-Boden in obrtni nadzornik M-nzel. Nekateri tovarnarji pa so že pozabili na pogodbo ter zahtevajo, naj delavci delajo tudi po noči od sobote na nedeljo.

Nekatere občine in delavci v predmestih so zato vložili na državni zbor prošnje, naj bi vlada prisilila tovarnarje, da dovolijo delavcem 36urni počitek ob nedeljah in 26 urni počitek ob praznikih.

Dotične prošnje so bile izročene soc. političnemu odseku, ki pa ni mogel drugega ukreniti, nego da se prošnje s priporočilom odstopijo vladi.

O tem je bila danes v zbornici daljša razprava. Soc. demokratski govorniki so po svoji navadi napadali vlado in kapitaliste, dr. Lecher je zagovarjal tovarnarje, vsememški poslanec Stein pa se je izjavil proti počitku ob praznikih ter obsojal židovska podjetja.

Konečno je zbornica sklenila: Prošnje se izročé vladi, da posreduje mej delavci in delodajavci.

Reforma konzulatov.

Svoj čas so poslanci vitez Vuković in tovariši predlagali, naj se pomnožé in boljše uredé avstrijski konzulati v raznih deželah. Kakor znano, so konzulati pod neposrednim vodstvom ministerstva za vnvanje posle. Glavna naloga konzulatov je, da pospešujejo avstrijsko trgovino v tujini ter dajejo v tem oziru potrebna pojasnila trgovinskemu ministerstvu, kakor določa člen IX. avstro-ogrske nagodbe. Jako važna naloga konzulatov je tudi, da po možnosti skrbé za izseljence, ki v tujini iščejo dela. V ta namen pa je potrebno, da so konzuli veščé jezika avstrijskih in ogrskih izseljencev.

Danes je o tem predlogu v imenu gospodarskega odseka poročal posl. Kink ter predlagal:

„Vladi se naroča, naj kolikor mogoče pomnoži konzulate, da morejo vspešneje zastopati trgovske koristi, da pospešujejo obnovljenje vinogradov. Gr. f. Barbo, dr. Marchet in tovariši pa so lani predlagali, naj se tem državnim organom zboljšajo plače ter ustanovi nekaj novih mest. Vladi pa je že lani v aprilu šest tehničnih voditeljev imenovala za nadzornike, in sicer dva s plačo 8. plačilnega razreda, štiri s plačo 9. razreda. Ustanovila je tudi sedmo mesto v Dalmaciji. Torej je vlada mejtem že storila, kar zahteva predlog grofa Barbota. Vinorejski odsek torej predlaga: „Zbornica z zadovoljstvom jemlje na znanje imenovanje tehničnih voditeljev za vinorejske nadzornike ter upa, da bode vlada tudi v bodoče po potrebi pomnožila število svojih organov ter se sedaj v prvi vrsti ozirala na Tirolsko.“

Tudi ta predlog obvelja brez razprave. S tem je bil današnji dnevni red ob 4. uri rešen.

Vinorejski nadzorniki.

Vsed trtne uši je vlada v vinorejskih pokrajinah nastavila tehnične voditelje državnih trtnic, ki imajo nalogo, da pospešujejo obnovljenje vinogradov. Gr. f. Barbo, dr. Marchet in tovariši pa so lani predlagali, naj se tem državnim organom zboljšajo plače ter ustanovi nekaj novih mest. Vladi pa je že lani v aprilu šest tehničnih voditeljev imenovala za nadzornike, in sicer dva s plačo 8. plačilnega razreda, štiri s plačo 9. razreda. Ustanovila je tudi sedmo mesto v Dalmaciji. Torej je vlada mejtem že storila, kar zahteva predlog grofa Barbota. Vinorejski odsek torej predlaga: „Zbornica z zadovoljstvom jemlje na znanje imenovanje tehničnih voditeljev za vinorejske nadzornike ter upa, da bode vlada tudi v bodoče po potrebi pomnožila število svojih organov ter se sedaj v prvi vrsti ozirala na Tirolsko.“

Tudi ta predlog obvelja brez razprave. S tem je bil današnji dnevni red ob 4. uri rešen.

Prihodnja seja.

Koncem seje predlaga podpredsednik dr. Začek, naj bi bila prihodnja seja šele v torek, da morejo razni odseki brez ovir vršiti svojo nalogo; dnevni red prihodnje

seje pa bode: 1. Prememba poslovnika, 2. poročilo o uradniških kavejih.

Posl. Schönerer pa zahteva, da bodi prihodnja seja v petek in na dnevni red naj pride poročilo ustavnega odseka o raznih v zadnjih letih s § 14. uveljavljenih ces. naredeb. Za ta predlog glasujejo le soc. demokrati, češki radikali in le nekaj nemških poslancev.

Posl. Pernertorfer predlaga, naj pride v torek na dnevni red le poročilo o uradniških kavejih. Tudi ta predlog ne obvelja.

Dr. Löcker pa predlaga: Seja bode v torek, a s to premembo, da se postavi prememba poslovnika na drugo mesto.

Ta predlog konečno obvelja. Sicer pa bode gotovo vso sejo izpolnila razprava o nujnih predlogih, da naj naša država takoj odpove Srbiji trgovinsko pogodbo. Dotična nujna predloga so danes vložili vsememški in kršč. socialni poslanci.

Naučni minister o potrebi vzgoje.

Te dni je naučni minister sprejel večjo deputacijo katol. učiteljskega društva ter mej drugim izjavil, da je verska vzgoja v sedanjem času, v katerem preti velika nevarnost prestolu in oltarju, bolj nego kdaj potrebna. Ta verska vzgoja je glavna naloga učiteljskega poklica, ker se z njo vzbudi v otroku tudi ljubezen do domovine. Dober katolik je tudi dober patriot. Da pa naši liberalci in soc. demokratje zaradi tega ne bodo po krivici napadali naučnega ministra Hartla, jim moramo seve povedati, da je navedene besede izgovoril — bavarski naučni minister.

Garibaldi redivivus!

V Palermu se je vrátil, kot sporočajo iz Rima, dne 17. t. m. kongres italijanskega dijaštva, na katerem je kot govornik nastopil marsiški značilen „prijatelj“ in „zaveznik“ naše države. Najbolj značilno pa je pismo, ki je je kongresu poslal sin Garibaldijev Riciotti. V pismu se dijaštvo najprej opozarja na nevaren položaj na Balkanu, potem pa pravi: „Preprečiti se mora, da bi Avstrija in Rusija sami okoristili se s sedanjimi nemiri na Balkanu. Avstrija je država, ki je določena, da izginé z zemljevida. Vseh tega moramo biti vedno na straži, da se Nemčija ne polasti Trsta in se ne vetali ob Jadranskem morju. Dolžnost italijanske mladine je, da dela za te ideale, brez obzira na to, je li to delo vladi všeč ali ne.“ Konečno predlaga, naj se povsodi ustanove odbori „pro patria.“ — To pismo nam je nov dokaz, kako dobri zavezniki so Italijani.

Szellova vlada in večina.

V predzadnji seji ogrske poslanske zbornice se je vršilo dvoje glasovanj o odgovoru domobranskega ministra na interpelacijo, toda to glasovanje je bilo za vlado moralen poraz. Odgovor ministrov glede prepovedi igre „Bog ohrani“, je bil odobren s 142 glasovi proti 42; odsotnih je bilo 266 poslancev. Odgovor o dogodkih v Pečuhu je pa vzela zbornica na znanje le s 127 glasovi proti 50, mejtem ko se je glasovanju odtegnilo celih 273 poslancev. Odsotni so bili člani večine, akoprav je ravno ta pozvana, da varuje vlado, obenem pa še trije bivši člani narodne stranke glasovali celo proti vladi. — Zanimive zgodovinske govore pričakujejo prihodnjo soboto. Košutovci so namreč vložili dva nova predloga, katerih eden zahteva, da se zopet ustanovi čast palatina, ki je bila odpravljena l. 1867, drugi pa ustanovitev samostalne narodne garde. Tudi razprava bo zelo zanimiva.

Socialna demokracija v Švici

v zadnjem času precej nazaduje v korist kršč. soc. organizacijo. Na zadnjem strankarskem shodu v Bazelu je zapisnikar moral konstatirati, da je bilo zastopanih le 12 krajev po 25 delegatih. Ti so pa z p. t. soglasno konstatirali, da s takim napredovanjem socialne demokracije ne morejo biti zadovoljni. Največja delavska organizacija v Švici, tako zvani „G. ü. b. Vereine“, je bila ustanovljena pred več desetletji, pred sedmimi leti se je pa pridružila socialni demokraciji. V tej dobi pa društvo ni naraslo, marveč število nje gov. članov se je skrólo od 15 na 11 tisoč. Najznačilneje pa je, da mora strankino vodstvo samo priznati, da je to nazadovanje povzročilo edino le priklopljenje k soc. demokraciji. Vsemu temu je pa vzrok to, ker imajo v Švici mnogo in dobrih zakonov v varstvo delavcev, ki so bili uveljavljeni v zadnjih desetletjih. To naj bi bilo v pouk tudi vladam drugih držav.

Umazana aféra

glede kartuzianov je spravila vlado v silno veliko zadržgo, iz katere se izkuša rešiti edino le s tem, da proglašajo celo zadevo kot čin maščevalnosti kartuzianov. V tej zadevi se poroča nadalje, da je oni uradnik, ki je zahteval dva milijona za radikalno parlamentarno skupino, zet trgovskega ministra

Trouillota, zborniški ravnatelj Saint. Prvi izjavlja, da to ni res, Besson pa odgovarja, da bo kandidiral v zbornico in tam dokazal svoje trditve.

Volitve v krečansko skupščino

so se izvršile v zadnjih dneh po poročilih iz Kanaeje v najzvoornejšem redu in miru, ker ni bilo običajnih pobojev in aretacij. V volivnem boju so si stale nasproti tri stranke: takosvana „narodna“, ki jo vodi ta prinčeva svetovalec Michelidakis in Kunduros, in je torej popolno vladna stranka; druga Venizelosova stranka je prava opozicijska stranka, tretja stranka se pa le malo razlikuje od prve ter z njo vred pobija drugo in njene protinacionalne ideje. Ker se je tudi od strani vlade delalo s največjim pritiskom, ni bilo težko izpodkopal tla Venizelosovi stranki in omajati mej ljudstvom nezaupanja do njenih voditeljev. Od 32 mandatov, na katere je z gotovostjo računala Venizelos, jih je prodrlo le šest in še od teh je eden naznanil princu Juriju, da je izstopil iz opozicijske stranke. Vodja sam je bil izvoljen v Kanaeji s tremi krščanskimi prijatelji. Predsednikom skupščine, ki se snide te dni, bo, kot sodijo, izvoljen bržkone vodja vladi prijazne stranke Michelidakis. Trditi se torej sme, da so te volitve znatno utrdile prinčevu stališče, le to je še dvomljivo, če se prva in tretja stranka ne spoprimeta pri razdelitvi plena.

Iz brzojavk.

K v o t a. V ogrski zbornici je naznanil Szell, da bo zopet določil kvoto, ker veljavnost sedanjega kvotnega razmerja poteče s koncem junija. V to svrhu je pozval zbornico, naj izvoli novo kvotno deputacijo. — **G o s p o s k a z b o r n i c a** ima prihodnji torker sejo, v kateri bo izvolila kvotno deputacijo. — **N a b o r i n a O g r s k e m.** Uradni list objavlja naredbo ministra za deželno brambo, s katero se naroča oblastim, naj se pripravijo za nabor v času mej 2. junijem in 25. julijem. Rok je sicer precej velik, a je še vedno dvomljivo, da bi v tem času mogli izvesti nabor. — **Z a S c h m i d l o v** deželnozborski mandat v Amstettnu se bo potegoval bivši njegov protikandidat Schreyhafer, ki je ostal v manjšini s 630 proti 681 glasovom. — **D v e l e t n a v o j a š k a s l u ž b a.** „Pester Lloyd“ javlja, da se v tej zadevi vrše še-le prvi dogovori ter da ni še nič sklenjenega, še manj pa potrjenega. — **N e m š k i d r ž a v n i z b o r** se je sočel večerj, da reši še nekatere manjše stvari. Dne 18. maja se razporeže volilni imeniki, dne 16. junija se vrše glavne, dne 25. junija pa ožje volitve. — **K u l t u r n i b o j v F r a n c i j i.** Generalni svet v Vannesu se je silno ostro izjavil proti vladni gonji proti kongregacijam. — **P r i n e t t i j e v o d s t o p.** Kralj je sprejel demisijo zunanjega ministra Prinettija. — **R e v o l u c i j a v S a n D o m i n g u.** Čete generala Vasqueza so bombardirale glavno mesto San Domingo in udrele vanje. Po silno vročem boju so se pa morale umakniti. Casimiro Bordero in general Aquido Alvarez sta ostala na mestu mrtva. Šest mož je bilo ujetih.

Laži z barja.

Iz Tomišlja, 20. aprila.

Nimamo navade odgovarjati na „Narodove“ napade, ker temu izdajavskemu in umazanemu listu menda tudi najzagrizenejši liberalci več ne more verjeti. Malokaterega duhovnika „Narod“ tako surovo napada, kot Tomišljakega beneficijata. Vprašajte liberalce Ižance, kateri so vedno v Ljubljani po opravkih, ali je g. Knific res taka zverina, kot ga „Narod“ napada, in videli boste, da ga ljudstvo vse drugače sodi. Zakaj se bo neki balo ubgega beneficijata kot gada?

Iz torkovega članka „Narodovega“ se spozna, zakaj se tej lepi družbi — katero bomo pozneje opisali — gre: v kratkem času upamo dobiti samostojno župnijo, in to hočejo ti ljudje na vsak način preprečiti. Ker vidijo, da je vse ljudstvo zato, vsi odborniki in ker so z največjo silo nabrali kakih 15 podpisov zoper župnijo in pravijo, da so jih nekaj sami podpisali, o čemur bo še morebiti sčščje govorilo, zato pa hočejo na drug način to doseči; g. Knific obrekovati, da bi bil prestavljen in bi potem že z zvijačo še drugo dosegli. A povemo jim, da je ta njih up prazen.

Tudi je vsem ljudem znano, kdo je voditelj v tej lepi družbi, vsi tudi vedo, da je v tem g. Knificu sovražnem krogu glavno sredstvo in mazilo — pijača, s katero so že marsikaj dosegli. Ljudje se menijo, kako umazano perilo se bo pralo, ko se ta lepa družba razdele.

„Narod“ pravi, da hoče g. Knific na vsak način župnijo ustanoviti, odkar ima konkurz, in da ljudstvo ni za to. Kdo pa je prosil prvi za samostojno župnijo, ali ne liberalno županstvo Svigelj-Peruzzičjevo? In zdaj isti ljudje temu nasprotujejo. Ali so to možje? Seveda je liberalno županstvo imelo takrat drug namen, majal se jim je županski stolec, ker je ljudstvo spoznalo njihovo gospodarstvo, in hoteli so se s tem ljudstvu prikupiti, da so prosili za župnijo. Tudi oba

knezoškofa, raniki kardinal Mesi in sedanji knezoškof, sta spoznala potrebo župnije in delovala na to, da se ustanovi samostojna župnija v Tomišlju. Sploh se g. Knific in nasprotniki ovirali pri vsakem koraku, pri popravilu cerkve, bili so ti, pravičljivi celo zoper to, da se sezida nova šola, akoravno so videli, kako je bilo zanemarjeno ljudstvo in ni znalo brati, da je pred nosom Ljubljane, hodili so ga čenit h knezoškofu in ga za božjo voljo prosili, da naj ga prestavi itd. Vedno oditajo g. Knificu, da zmaguje s pomočjo posojilnice in „Narod“ piše, da se ga ljudstvo boji kot gada. Naj nam vendar pove dopisnik le eno osebo, katero bi bil g. Knific silil k volitvi zaradi posojila! Zadenje volitve v Tomišlju so se udeležili vedno del premožni posestniki, ki nimajo pri posojilu nič posejila, in ni bilo treba nobene agitacije za volitve. Svigelj Francelj, magistratni konceptist v Ljubljani, ki se meša v vsako stvar in krpa neumne rekurze, a pri vsaki stvari pogori, je po hudi agitaciji spravil v II. in III. razredu cele 4 volilce skupaj, tako da se kandidator ni mogel postaviti, in tudi v I. razredu bi bil p. gorel tudi brez zvite Jerice in pobožnega Martina. Potem so pa farbali da smo zmagali s pijačo. G. Svigelj, le ostanite lepo v Ljubljani in skrbite za svojo družino! saj vidite, da pri nas nimate nobenega ugleda in da se ljudje pri vsaki volitvi smejejo Vaši modrosti!

Tudi v Vrblenji ni zmagal g. Knific s pomočjo posojilnice, ker se volitve ni udeležil, misleč, da se bo v slogi izvršila, kakor dozdaj vsaka 3 leta. A Martin Furlan je hotel strmoljaviti sedajni odbor in vtiho tapiti svoje moč, ki bi bili proti župniji — komu na voljo to dela in da ne zastoj — to je znano vsej okolici, a Martin Furlan jo je dobro skupil, vrgli so ga »gimpeljci« iz odbora in tako ta najpremožnejši mož v Vrblenji, ki je za gotovo mislil, da bo župan, celo v odboru ni več. Očitno njegova jeza. Bili smo res tudi »gimpeljci«, da smo Vas volili za načelnika krajnega šolskega sveta, a v prihodnje se bomo zmoždrili.

Ta lepa družba, o kateri smo preje govorili, tudi ljudi farba, koliko bo župnija ljudi stala; farbajo, da bodo šli volilci, telice iz hleva, in da bodo morali celo zaradi tega iti v Ameriko. A tisti časi so minuli, ki je ljudstvo še verjelo liberalnim farbarijam. Malo takih dobite, ki bi vam verjeli. Poznamo oderuhe pri nas, ki so res prodajali voličke ljudem iz hleva in dosti ljudi spravili na kant, in ti so glavni nasprotniki župnije, a zaradi župnije ne bo nihče ubožal. Parkrat bo šel v gozd in peljal les na Breg in parkrat bo šel manj v gostilno in svota bo plačana. Sicer je treba za župnijo 36 000 kron, a 26 000 imamo skupaj, manjka 10 000 K, tako da pride na posestnika 70 do 80 K. Ali je to taka ogromna svota? Vsaj dozdaj še ljudje niso imeli nobenega drugega sklada razun 700 K, ne za cerkev ne za župnišče, in popravilo se je in napravilo cerkvenih stvari za 12 000 K. ena podružnica bo dala za župnijo 10 000 K, toraj vendar vidite, da se ljudje varujejo kolikor najbolj mogoče; da bi pa ljudje vse dobili zastoj in za nobeno stvar nič ne prispevali, tega pa vendar nihče ne more zahtevati.

Predržnemo se tudi vprašati visokega g. Svigelj Franceljna in tovariše, ki tako skrbje za blagor občine, kje je tistih 400 K, katere so na posodo vzeli na obdino a ne pokažejo nobene pobotnice, tako da je moral uboga občina prevzeti ta dolg ne vede, za kaj se je denar porabil? Saj se vendar denar gotovo ni zapil pri Sviglju v Brestu, kjer so popivali liberalni odborniki in vinski bratci do ranega jutra! Ako je g. Svigeljnu tako pri srcu blagor občine in kaj drži na se, naj da vsaj sorodniku Korlčku, kar mu gre, da ne bo dan na dan nadlegoval ljudi ves zanemarjen in prosjačil za žganje.

V dopisu četrtkovem pa napada liberalni dopisnik g. Knific kot pijanca in vinskega brata. Sklicujemo se lahko na celo Ižansko župnijo, kjer g. Knific deluje že deseto leto, in vprašamo, kdo ga je še videl pohajati po gostilnah ali kdo ga je videl doma, kamor pogosto ljudje v vsakem času dehaajo zlasti zaradi posojilnice, pijanega? Res je, da je povabil neki gospod gost po Božiču Knificu v gostilno — sumljivo je pa, da „Narod“ dotičnega gosta ne imenuje z imenom, in iz nekaterih p. datkov se razvidi, da je ta gost z dopisnikom v ozki zvezi, in očitno je, da je bila g. Knificu nastavljena past — res je tudi, da se je gosp. Knificu premaknil stol in je nekoliko padel na tla, grda laž je pa, da je g. Knific padel iz pijanosti ali da bi ga bil kdo pobiral, zlobna laž, da bi bil vpričo tistih nadebudnih fantov kaj pel ali koga zmerjal z brezvercem; spriduje to lahko gostilničar in par gostov; zlobna laž, da bi bil g. Knific ostal do jutra v gostilni, ker še nikdar ni bil pozno v noč v gostilni. Tudi ni res, da bi bil g. Knific vedno v kmet. društvu, ampak gre le parkrat na teden pregledat račune, laž je tudi, da bi bila s tistim gostom oni dan le trenutek v kmetijskem društvu. In taki znanci pijanci, izmed katerih je eden žeagal v modvirskem jarku in bi bil u-

nil, da ga ljudje niso rešili, in kateri ne gredo nikdar trezni spat, hočejo g. Knificu razglasiti za pijanca. Le obrežite, mi gremo naprej za t-lesti in dušni blagor ljudstva in upamo, da bo Bog pomagal pravični stvari in klevetniki bodo zopet osramočeni in premagani!

To in ono z Jesenic.

Kakor ob slikovitem B sporu, tako pisano evropejsko življenje vlada tudi tod. Tukaj stopa visok Makedonec, tam širokopolec Bolgar, ob strani ceste zgovorni Italijan, prezirno kot vedno tamkajle ošabni Nemec, ki se zaveda posebnih nemških milostij, ondi spet ponosna dama, oblečena po novi modi, med temi seve zastopniki izvoljenega ljudstva, katerih ne sme nikoder manjkati, vmes pa uboga domača ali sicer kranjska para ... itd.

A to nas ne zanima. V tem vrvenju med mnogimi aktivnimi ali pasivnimi, med hrupnimi ali brezupnimi (demokratskimi) društvi lepo živi mirno življenje in deluje in razvedruje naše katoliško delavsko društvo na Savi. Sicer ni Bog ve kaj udov, iz vzrokov, katerih ne moremo še danes pretrgovati. D nar igra tudi pri tem svojo ulogo. Saj pa so zlasti te tedne obupne razmere v delavskih krogih. Nad nami vedro nebo; snega ni na gorah, dežja ni in zato je tudi Sava majhna; navadno počivajo ob delavskih, k večjemu jih spode na delo ob nedeljah. Tedaj baje pridere voda vsa na dan! Pa pustimo to žalostno socialno stanje.

Kakor je primeroma malo število aktivnih udov, vendar uživa to nekda ob svojem rojstvu tako prezirano društvo tak ugled kot nobeno tuk. nemško društvo ne. In to se kaže zlasti, kadar isto napravi kako veselico. In teh je bilo letošnjo sezono 12. Ne moremo vseh oceniti, ne vseh moči in igralnih oseb pohvaliti, a lahko zstrdim, da si je društvo vzgajalo tako izbornih močij, da bi s častjo nastopilo v marsikateri težki igri. Že tamburaši so izvrstni. Kako umetno pogode in ljubezljivo udarjajo preproste narodne pesmi. Le premalokrat z narodnimi pri veseljih nastopajo.

Povzdignil se je letos tudi društveni pevske zbor, bodisi možki ali ženski. To je pokazal in dokazal, ko je proizvajal 1. marca težko in umetno komponirano pesem »Mladi mornar« s tako preciznostjo, da so se mu vsi čudili. Tudi igralci so se še precej izvežbali, nekatere moči vmes so pa kar naravnost duhovite, ki med igranj. m ekstem porirajo mnogo nepričakovano umestnega. Med igralci ugajajo otroški igralci in pevčice; imamo jih do 30. Seve nepokvarjena nedolžnost ugaja povsod. Moški igralci so v memoriranju malo bolj kritike vredni, a po misli moramo, da se ude v tovarni med delom ubogi trpini edino le iz veselja do društva, trudni, izmučeni, brez nagrade ali plače ...

Odlikuje se deklška Marijina družba, kedar nastopi. A, kdor je videl zadnjkrat te članice kot igralke »Lurške pastirice« na odru, temu ne gre več iz spomina to dovršeno igranje in kretanje, recimo grofice, klasične Barbe, Jere itd. Ako bomo še srečno vprizorili »Divjega lovca«, potem bodo naši igralci prvi med kmetijskimi diletanti na Kranjskem.

A ena izguba je zadela naše društvo. Izgubili smo očeta društva, njegovega ustanovitelja pred gospoda Sinkovca. Pod kako težkimi časi in v napetih razmerah ga je ustanovil, kako z ljubeznijo vodil, kako se žrtvoval v času in trudu, ko je med nas zahajal, kako neumorno skoro slednjo nedeljo nas v predavanjih podučeval, kdor to ve, ta tudi zna za zasluge tega gospoda. Pet let, to je v društvenem življenju že dolga doba. In žrtve teh pet let so bile mnoge. Zato mu je društvo napravilo dne 1. marca lepo odhodnico. Ze ukusno tiskan in bogato izbran program je vabil vse čestilce odšlelega gospoda k poslovilnemu večeru. In prišli so, prihajali, žalibog, dvorana ni mogla vseh vsprejeti, dvakrat toliko ljudi moral je oditi. Dvorana natlačena, da se je bilo bati kake nesreče, jih je mogla vsprejeti le dobrih 300. Nastopalo je takrat nad 60 igralcev, pevcev itd. Krona vsega večera pa je bil, kot že rečeno, »Mladi mornar«.

Zahvalil se je na razne napitnice in čestitke ginja in poklonil v društvene namene znatni dar 200 kron. Za to in za vse dobrote mu kličemo na novem mestu: hvala bodi njemu tisočera! Naj mu sijejo milejše zvezde v milejših razmerah, kot so pri nas!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. aprila.

Zopet laž o dr. Šusteršiču. „Narod“ ne zine skoro besede o dr. Šusteršiču, ne da bi se zlagala. Včerajšnji „Narod“ piše: »Pričakujemo, da priobči „Slovenec“ tudi tisti del Šusteršičevega govora, v katerem se je mož laskal, prilizoval in ponujal nemški stranki, v

katerem je Nemce zagotavljal, da bodo klerikalci v narodnih zadevah strogo „pravični“ in jim izpolnili vse, kar velela „pravičnost.“ — Pričakujemo, da „Narod“ priobči ta del Šusteršičevega govora, in res radovedni smo, kje bo kaj takega vzel. Dr. Šusteršič v tem smislu ni rekel niti besede, ker za take izjave tudi ni od nikogar pooblaščen in jih tudi namí treba ni. Dr. Šusteršič je označil, kar je izrečno povdarjal, le svoje osebno mnenje o uličnih napisih v Ljubljani, kakor smo že opetovano sporočili. Edino v zadevi napisov je govoril o pravičnosti, češ, da moramo sami pravični biti, ako hočemo pravičnost od drugih. To smo tudi v svojem poročilu povedali, a izrekli smo tudi svoje mnenje, ki je, o tem smo prepričani, mnenje ogromne večine katoliško-narodne stranke, in se tudi v tem oziru odločno postavili na stališče, na katerem katoliško-narodna stranka stoji in bo stala, na vseslovensko stališče. V tej zadevi so se naši domači nasprotniki imeli zopet čas enkrat priliko prepričati o resnično demokratiškem duhu, ki veje v katoliško-narodni stranki in o neodvisnosti našega časopisja. Dočim mora „Narod“ vsako neumnost dr. Tavčarjevo zagovarjati, ali pa molčati iz raznih ozirov, ohranimo mi svoje stališče kot neodvisno glasilo. Ako „Narod“ to jezi, mu pomagati ne moremo, toda, kakor se iz zadrege z lažmi o dr. Šusteršiču še nikdar ni izkopal, se tudi sedaj ne bo, tem manj, ker bomo preskrbeli liberalni stranki priliko, da ona, ki se tako baha z „večinami“ v naših zastopstvih, pokaže pravo barvo glede dvojezičnih uličnih napisov. Pričakujemo, da o uličnih napisih „Narod“ takoj zavzame naše stališče. To bi bilo pametnejše, nego da se — laže o dr. Šusteršiču.

Časnikarski sestanek. Danes dopoldne se je vršil v tuzajšnjem »Katoliškem domu« sestanek krščansko mislečega časnikarstva. Navzočih je bilo okolu 70 gospodov, ki sodelujejo pri naših listih. V predsedstvo so se soglasno izvolili za Kranjsko g. dr. Lampè, za Stajersko g. Korošec, za Goriško g. Fajdiga, za Trst in Istro g. Kompare in za Koroško g. Rozman. Sklenilo se je ustanoviti časnikarsko društvo za jugoslovanske pokrajine ter so se tozadevni načrti odobrili. Daljša debata je bila tudi pri poročilih o mesebojni zvezi naših listov, o dopisovanju in o agitaciji za slovensko krščansko časopisje. Stvar časnikarskega društva bo izvršiti dana navodila v prosep krščanske zavesti med Slovenci. Na vrsti je bilo tudi poročilo o neznosnih razmerah, pod katerimi trpi hrvaško časopisje, ter se je ob velikem odobravanju sprejela tozadevna dr. Lampetova resolucija, katero prinašamo na drugem mestu. Šhod je trajal od 1/10 ure dopoldne do 1. ure popoldne. Dal B g pričetemu delu obilo vspeha!

Šhod slovanskih časnikarjev v Plznu. V zadnji seji »Osrednje zveze slovanskih novinarjev« se je sklenilo, da se prigrasilni rok za slovanski časnikarski sestanek v Plznu konča z 10. majem. Dotlej morajo biti udeleženci prigraseni v Plznu. Vsak naj tudi dostavi, ali hoče stanovanje privatno ali v hotelu. Pripravljalni odbor ima vsak ponedeljek sejo. Priglasje sprejema tajnik »Zveze« R. Cejnek, urednik »Politike« v Pragi.

Osebnosti. Današnja »Wien. Ztg.« javlja, da je cesar imenoval deželno sodnega svetnika v Novem mestu g. Ludvika Golia za deželno-sodnega nadsvetnika na sedanjem mestu. — V Ljubljano je došel in se nastanil »pri slonu« komornik nadvojvode Josipa Ferdinanda, podpolkovnik Josip baron Weber. — Uradnik kranjske hranilnice g. Ant Arko se je poročil z gđ. Ludmilo Vidmar iz Boveca.

Zborovanje na Stajarskem. Dne 26. t. m. bode katol. polit. društvo »Sava« zborovalo v Zgornji Pohanci v prostorih g. Pajdaša ob 3. uri popoldne. Gosp. poslanec Zidka r bode poročal o delovanju držav. in deželnega zbora. Na to sledijo razni govori in prosti nasveti.

Lurško jamo hočejo zapreti! Zopet prihaja s Francoskega vest o nečuvnem nasilstvu. Zupan lurški je dobil od prefekta okraja Hautes Pyrenées poročilo, da

francoska vlada namerava v najkrajšem času zapreti lursko božjo pot. Zupan je izjavil, da v tem slučaju ne more skrbeti za red, ter je izjavil bojazen, da pride do krvavih nemirov. Mesto živi od romarjev. Prefekt in župan sta se podala v Pariz, da posreduje pri ministrskem predsedniku. To vest bo gotovo ves katoliški svet sprejel z največjim ogorčenjem in pripravil se bo na odpor.

Sestanek sodalitatis ss. Cordis Jesu imajo duhovniki semiške dekanije v četrtek dne 30. aprila na Suhoru. Začetek točno ob 9. uri.

Celovške občinske volitve Poroča se nam: Celovške občinske volitve se bodo letos vršile v znamenju desetmilijskega posojila. V soboto je sicer dež, zbor potrdil posojilo in prevzel garancijo. A meščani so se-le zdaj začeli bolj zanimati za stvar. Zahtevalo se je sicer od „Komunalnega društva“, naj skliče shod za posvetovanje posojila, a zastoj! Zato so se prvi prijeli stvari soc. demokratije in imeli v soboto shod, na katerem je poročal urednik Riese. V sredo zvečer so sklicali shod volilci vseh razredov, na katerem bodo razmotrivali mestno gospodarstvo. Zna biti lepa razprava!

Volitve v Brežicah. V noči po volitvi iz veleposestva za okrajni zastop je tolpa nemških surovežev potrupila vsa okna na „Narodnem domu“ in dva okna na župnišću. Govori se, da je med razgrajati tudi uradnik. Dne 22. aprila so bili iz skupine kmetskih občin izvoljeni — skoraj vsi enoglasno gospodje: Ogorevc, Pečnik, Janežič, Gerec, Podvinski, Cetin, Žičkar, Pajdaš, Žerjav, Levak, Zevnik. Ker je eden izmed veletrgovcev (Varlec) tudi Slovenec, bodo imeli Slovenci v novem okraj. zastopu 12 glasov proti 20 nemškim (8 veleposestnikov, deset nemških Brežičanov in dva nemška trgovca).

Slovensko izdajstvo pri tržških obč. volitvah. Iz Trsta se poroča, da je bivši slovenski obč. svetnik gosp. Franc Dollen z sedaj kandidat lahonske „Patrie“ v IV. okraju. Tudi v III. volilnem razredu je glasoval za kandidate židovske stranke. Čuden mož to! Tak mož zasluži, da mu slovenski volivci odločno pokažejo vrata!

Novih vžgalic »Družbe sv. Cirila in Metoda« je došlo v Ljubljano predvečernim dva vagona, ki sta bila takoj razprodana. Tako je prav! Segajmo vsi po užgalicah »Družbe sv. Cirila in Metoda«. V nekaj dneh pridejo, kakor čujemo, v promet tudi male škatljice.

Nemški konkurzi v Celju. Poleg proslulega Polanca prideta v kratkem še dva nemška celjska trgovca na boben.

Napad nemške iruhali. Iz Brežic se nam poroča: Ko je v ponedeljek pred polnočjo spremljala tolpa brežičkih fakinov celjsko godbo in tamošnje goste k južnemu kolodvoru, je ta olikana fakinaža napadla uradnika južne železnice, gosp. Gornika, ter mu raztrgala uradno kapico. Mož je bil v smrtni nevarnosti ter pribežal v izbo načelnika železniške postaje, gospoda Zupandiča. Ta je naglo vstal iz postelje ter zaščitil, da niso »Nemci« ubili mirnega gospoda Gornika. Fakinaža danes laže po mestu, da ji je gospod Gornik grozil z revolverjem. Resnica pa je, da gosp. Gornik niti nima revolverja. To je nemško junaštvo: 35 Nemcev napade mirno osebo! Trdijo, da sta bila zraven mestna čuvaja ter vse mirno gledala. Lepi čuvaji! Ko je druhal zopet v mesto prišla, so se slišali kliči: Razderimo »Narodni dom«! Mlad fakin zakriči v »Narodni dom«: »Ali so Brežice še vaše?« V torek zjutraj so bili na hišah Slovencev priplepljeni lepaki z napisom: »Ali so Brežice še vaše?« Tiskali so se pri tiskarju Schenku v Brežicah. Preiskava se nadaljuje. Bomo videli, kako se bodo ti surovi zlikovci kaznovali. — Kaj naj rečemo onim odpadnikom slovenskega rodu, kateri so pomagali, da je zmagala ta poulična druhal! Ta fakinaža zdaj laže, da je padel prvi kamen iz »Narodnega doma«. Priče pa bodo dokazale, da je druhal sama začela kričati: živio! Potem je nastal napad na »Narodni dom«. Orožnikov ni bilo videti. Dne 4. majnika bo volitev načelnika in okrajnega odbora. Nemci bodo imeli 20, Slovenci 12 glasov.

Strahen nasledek prevetlike vročkovnosti. V tukajšnji deželni bilnici so pripeljali 37 let strega Miha Miklavca. Tovariš ga je v prepiru sunil s dietom v deano oko, katero mu je prebil. — Deano oko je izgubljeno in Miklavc je se danj popolnoma slep, ker je že pred leti v pretepu izgubil levo oko.

Volitve v okr. boln. blagajno Litjako se vrše in sicer za delodajalce in delojemalce okrajev Litija in Višnjagora jutri ob 9 uri v Litiji, za zagorsko okolič 26. t. m. v Zagorju; skupini prvih dveh okrajev volita po 10, delavska v Zagorju 32, delodajalska na tudi 10 delegatov.

Is Roba. (Ali naj zidamo dom?) — Odgovor na odgovor. Dopolis v „Slovenca“ z gornjim naslovom je izzval odgovor — in sicer nestvaren, pa bodisi, da sta ga zakrivila podpisana ali pa kdo drugi. Jaz se ne bom prekal. Kar sem svetoval, svetoval sem iz prepričanja, iz ljubezni do stvari same in iz skrbi za bodoči razvoj našega društvenega življenja. Za to misel me je vnel Krekov „Socijalizem“, poročilo o drugem slov. kat. shodu, Slovenceva razprava o „društvenih domovih“ in občevanje s sotrudniki na socialno-gospodarskem polju, ki so vsi zato, da se postavljajo novi društveni domovi, kot neka centrala vsega gospodarskega, socialnega in političnega delovanja v občini ali fari. Kakšno središče pa bo Tonetova hiša, — ki pa ni cela Vaša, ampak samo polovica navadne kmetske hiše? Ali bo tukaj imelo konsumno društvo svojo prodajalno in zalogo? Ali bo imela posojilnica svoje prostore? Ali bo mogla dvorana za shode in predstave izobraževalnega društva, in še drugih društev, ki bodo še vsklila tekoma časa? Za tako nespametne vas nimam, da bi mislili kaj takega. — Res pa ni, kar trdite, da jaz nisem z nikomer govoril o tem. 15. januarja smo se vračali s zaupnega shoda v Ribnici. Ali ne veste, g. Peterlin, kaj sva govorila takrat? To ni lepo, ako se komu kaj neresničnega podtika. Ako hočete, da se bo pri nas društveno delo razvilo, je treba, da se držimo dr. Krekovih besedij v „Socijalizmu“: „Da se kaka družba mirno in naravno socialno-politiški razvija, je glavni pogoj ta, da se da vsem ljudskim elementom, ki samostojno socialno-politiški mislijo in so sposobni za politično delovanje, priložilo sodelovati v družbi.“ Tako, jaz mislim, da smem tudi sodelovati. In sodelovati tudi hočem, naj bo to komu prav ali ne. Pisal sem za društveni dom in proti Tonetovi hiši zato, da se kdaj ne bomo kesali. Še enkrat vas opominjam: Tonetova hiša je za nas popolnoma nerabna!

Kaj je z dedščino 60.000 K za mesto Celje? Pred kratkim se je po vseh časopisih pisalo, da je neka vdova Waller postavila mesto Celje za dedišča svojega premoženja v znesku 60.000 K. Stvar pa je taka le: Vdova Waller je umrla v Zidanem mestu in ni imela prav nikakega vzroka mestu Celju pri zdravi pameti tudi en sam vinar zapustiti, saj se pa o Celjanih tudi res vsak razsoden človek lahko posluži znanega reka, da če imajo otroci denar, drugi z njim ugodne kupije sklepejo. Tembolj sumljivo je pa bilo, da bi vdova Waller, ki je zapustila celo vrsto ubožnih sorodnikov, svoje premoženje na smrtni postelji pri zdravem razumu volila Celju, čegar zastopstvo je zmiraj slepo za kaj koristnega in ima v mislih zmiraj le pogubno nemško-nacionalno politiko. Eden izmed vodij celjskih »Nemcev« je pa pred smrtjo vdove Waller prav pridno hodil obiskovat jo in kdo ve, kako in po kakšnih nagibih se je valed tega poslednja volja vdove Waller v oporoki zabeležila. To bode sodišče dognalo. Sorodniki pokojne Waller namreč oporoko izpodbijajo in trdijo, da to ni pokojnična poslednja volja, ker baje ista ob sestavi oporoke ni bila več pri polni zavesti in zdravi pameti.

Pobegli so z dela pri novi železnici na Jesenicah prisiljeni Hrehel iz Košane, Morzi Josip in Avi Josip s Tirolskega.

Sadnemu drevju sta zadnji sneg in slana po Dolenjskem in Notranjskem močno škodovala. Čr šnje so zmrznile, zdaj bodo še hruške in jabolka pozebla. Na polju je ozimina močno trpela.

»Srečne« Vodice. V vodiški občini je povprečno vsak mesec požar. Tekom pol leta je pogorelo, kakor sledi: Na Dobruši in v Polji po enem trdnemu gospodarju vse: hišno poslopje, hlevi, pod, šupe, kozolec itd.; v Vodicah Florijanu kozolec; v Bukovici Zelenčeva hiša do tal; danes gori v Utiku pri Jermanu, pogorelo bo zopet enemu zemljaku vse —, da bi le še kaj hujšga ne bilo! — Lansko zimo je pogorelo Simnovcu v Bukovici razen poda vse: hiša, hlevi, šupe itd. In tako gredo manjši, bolj izolirani požari nazaj do groznih požarov na Skaručni in Repnjah, ko sta skoro celi vasi pogoreli. — Letos se je ustanovilo v Vodicah gasilno društvo, ki ga je vlada že potrdila. Na zunaj seveda še ne deluje, ker še nima gasilnih priprav. Bog daj novemu pre-

potrebemu društvu radodarnih rok, da si bode m. g. omisliti gasilno orodje!

Obleka vnela se je Mariji Horzmannu, 53 staremu kodarju v Hudiči pri Jesenicah dne 20. t. mes., ko se je grel pri ognjišču. Očigleda obleka je takoj začela na njem goriti. Predno je mogel obleko vredi raz sebe, se je na hrbtu buč opekeli. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Is Rajhenburga 21. aprila. Danes temperatura pada 2—3° pod ničlo. Ove, telo sadonosno drevje in vinogradi trpijo silno.

Pri Devici Mariji v Pučavi na štajerskem bodo dne 8. maja letos blagoslovili novo društveno zastavo ondotelega »Katol. del. društva«. Zastava je lično delo dunajske tiskarne Fellingner & Hassinger in stane le 400 K. Na eni strani je podoba sv. Jožefa, delavskega patrona, na drugi pa štajarski grb. Vse prijatelje društva doma in drugod vabi odbor k najštevilnejši udeležbi pri tej slovesnosti.

Vprašanje na slavno županstvo v Skofji Loki. Ugodno vprašamo sl. županstvo, kateri instanci se je predložil oni raport mestnega redarja ki je imel nočno službo, in kat. r. g. je pozno v noči v neki tukajšnji krmi razžalil znani visoki gospod »nadpivca«. Da je visoki gospod »nadpivca« redarja službeno razžalil, je menda resnično, ker se to očitno govori, redarstvo samo potrjuje, in ker je bil v tej zadevi visoki gospod »nadpivca« tudi pozneje v krmi očitno interpeliran, kakšno pravico da ima, redarja s hudiči psovati. Povedalo se je menda »gospodu nadpivcu«, da on ni največji gospod, da bi delal, karkoli bi se mu ravno poljubilo, da so tudi še drugi ljudje v L. ki »anständig«, pred katerimi pa krmarji po noči ne tisee vrat iz strahu, da jih do rane ure ne bodo ven spravili. Torej prosimo pojasnila od ene ali druge strani. Ako bi se pa zdelo — pod visoko častjo komu nevravno to povedati, potem nam pa vsaj dovolite, da pripeljemo vsa »maslene glave« na loški javni trg. Loški radovedneži.

Raspisane ustanove (Konec) Drugo mesto na kakšen naučni oddelek neomejene dijaške ustanove Jožefa Schlackarja letnih 201 K. — Od ljudske šole počenši na noben naučni oddelek omejena ustanova Andreja Schurbija letnih 60 K za učence in dijake iz rodbin: Mhael Schurbi, Ivana Sluga in František Vavp. — Podgorja pri Mekinab. — Ustanova Jurija Stegu letnih 88 K ki od srednje šole dalje ni omejena na noben učni razdelek, za najbližje sorodnike iz rojstne hiše ustanovnikove v Kalu št. 15, in, kadar teh ni za najbližje sorodnike sploh. — Dijaška ustanova Janeza Jošta Weberja letnih 210 K, ki se more uživati samo v IV, V, in VI gimnazijskem razredu. Pravico do nje imajo ubogi meščanski sinovi iz Ljubljane. Pravica predlaganja pristoji mestnemu magistratu v Ljubljani. — Drugo mesto dijaške ustanove Andreja Welschla letnih 147 K, ki se more po dovršeni gimnaziji uživati še v bogoslovju. — Ustanova Friderika Weitenhillerja letnih 86 K za dijake spl. h. — Prošnje je užitni najkasneje do 10. maja 1903 pri prist. nem. školskem ravnateljstvu.

Novice iz Amerike.

§ Umrla Slovenca v Ameriki. V mestni bolnišnici v Clevelandu je umrla dne 26. marca rojak Frank Fabjan, doma iz Zužemberka, kjer zapuša ženo in tri nedorastle otroke. Umrl je za jetiko, k društvu pa ni spadal nobenem. Dne 17. marca pa je umrl ond 37letni Anton Pucelj, doma iz Hiebbega pri Velikih Luščah. Bil je že devet let v Ameriki ter pri znanih in sorodnikih jako priljubljen. V stari domovini zapuša priletnega očeta in se-tro.

§ Slovenske naselbine. Zadnji teden so odšli v Marinett, Wis., trije rojaki ogle dati si tamošnje zemljišče, in sicer Jos. Stukel, Anton Košiček ter Jos. Mušič. Prvi je kupil 140 akrov, drugi 80 in zadnji 120, ter so njih posestva štiri milje oddaljena od železniške postaje Wausaukee. Plačali so zemljo 8 dolarjev akter ter so z njo vsi zelo zadovoljni.

§ Slovence ponesrečil. Iz Jolieta, Ill., 2. aprila. Zadnji četrtek popoldne je blizo Poetone zadel vlak na Illinois Central železnici delavca Petra Kodiš, ter ga tako zelo poškodoval na glavi, da so ga morali prepeljati v bolnišnico v Kankakee, kjer se na haja v nevarnem položaju. Kodiš je delal na progi in se je ravno pripogibal, ko ga je zadel približavši se vlak.

§ Pet rudarjev ubitih. Iz Sandovala, Ill., poročajo: V tukajšnji premostitvi jami je bilo 31. marca vled eksplozije ubitih pet rudarjev in štirje hudo ranjeni. Trije izmed ubitih zapuščajo družine. Eksplozija se je pripetila baje vsled vnetja premostovega prahu.

Ljubljanske novice.

Danes došli vlaki so pripeljali v Ljubljano veliko množino gostov h koncertu »Glasbene Matice«. Posebno častno je za-

stopana slovenska duhovščina in vseh slovenskih pokrajev. Dobro došli dragi gosti, ki ste prišli proslavljati hrabranost in slovensko umnost!

Beletna preskušalna vinska klet v Ljubljani. R. d. oratorija, ki se vrši še v četrtek, in ker despo ta teden še nekaj dolenskega osobito belokranjskega vina, smo npr. preden, priveden prve javne poskušnje postaviti na prihodnji teden. Ker v tem oziru osobito gg. gost inčarjem radi vstražemo, javimo, da bodo prva javna poskušnja ne praktično v ponedeljek, dne 27. t. m., in sicer za gostilničarje, kavarnarje in druge vinske prekupevalce posebej od 3.—6. popoldne, za drugo sl. občinstvo pa od 6.—8. ure zvečer. Druga javna poskušnja bo potem še v torek, dne 28. t. m. od 5.—8. ure zvečer. Nadaljne javne poskušnje se bodo prirejale le ob ugodnih prilikah, mogoče enkrat mesečno.

Ogenj v Igljevi prodajalni. Na Mestnem trgu je čeraj zvečer v skladišču papirja trgovca Františka Iglje nastal ogenj, ki je napravil precejšnjo škodo. Na lice mesta prišli oddelek požarne brambe je ogenj pogasil. Kako je ogenj nastal, ne v nihče povedati. Zazpazil je ogenj ob 9. uri Igljev vajenec in poklical gospodarja. Najpopred so hoteli domači sami oganj pogasiti, ker pa se je ta le širil, obvestili so požarno brambo. Na Mestnem trgu se je nabralo vse polno občinstva. Iglje ima škodo približno 6000 K, zavarovan je bil za 30.000 K.

Pokopali so te dni v Ljubljani prodajalko mesa g. Amalijo Jager.

Srčna kap je zadela danes ponoči 55 let staro zasebnico Jero Novak, stanujočo v studentovskih ulicah št. 13. Danes zjutraj našli so jo mrtvo ležati pred straniščem. Zdravnik je konstatiral, da je umrla za srčno kapjo.

»Karniolška« predrznost. Nemška predrznost v Ljubljani narasča. Posebno nemški »Karniolci« se napibujejo, ker so se jim menda že nekaj časa sem obladila ušesa. Včeraj sta dva »Karniolca« na ulici s palicami napadla tehniko g. Domianoviča. Ta dva »junaška« nemška moža sta neki Franc Schmidt in France Kadunik. Karniolci naj ne mislijo, da bodo tako smrdljivo kulturo pod zaščito nemško slovenske zveze, na tak način prodajali po ljubljanskih cestah. Izvestno se bo dobil način, da se tako nastopanje karniolških fantičev kategorično prepreči. Morda bi bilo dobro da bi se prevročekrvi karniolci poslali jest ričet, da se jim nekoliko omeji veselje do žoloda.

Ljubljanska draginja — tujcem strašilo. Dva tujca, ki hodita z več družini vred vsako leto za par mesecev v Ljubljano na letovišče, sta pretekli ponedeljek pripovedovala znanec v eni tukajšnji kavarni, da bodo šli letovdžari iz Trsta in Gorice letos večinoma v druge kraje na počitnice, ker jim dihaajo vedno poročila o neznanosti draginji v Ljubljani. Če se vzame, da pride vsako leto v Ljubljano povprečno 200 tujcev in jih le ena tretjina izostane, odide mestu marsikak petdesetak. Draga stanovanja kot v Parizu, draga živila kot v najdražjem mestu, kdor bo šel hodil v Ljubljano!

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« priredi v soboto dne 25. t. m. ob 9 uri zvečer v društvenih prostorih predavanje. Predaval bo g. Silvester Škerbine o splošnem zavarovanju v raznih državah, spojeno z načrtom zakona o penzijskem zavarovanju privatnih nastavljenec v Avstriji. Kakor je iz predmeta razvidno, utegne biti predavanje jako zanimivo, radi česar se nadejamo obilne udeležbe. Vstop imajo tudi prijatelji društva, ki niso naši člani.

Izgubljeno in najdeno. Učenka Marija Remic je izgubila na Maklošičevi cesti srebrno zapestnico. — Na Starem trgu je bil najden obsek na zapestnici in rožnivenec.

Pobegnil iz garnizijskega zapora Andrej Peterca, doma v S. S. Srem, občina Dobrunje, dragonec, se je nabajal tukaj v garnizijskem zaporu, iz katerega pa je danes zjutraj pobegnil, odstranivši železno omrežje na oknu.

V Ameriko. Danes po noči se je odpeljalo v Ameriko 519 oseb. Bilo je 504 oseb s Hrvaškega in 15 s Kranjskega. Izseljenci so se odpeljali s posebnim vlakom.

Nevaren pes. Na Poljanski cesti je včeraj popoldne pes posestnice Marije Kubelke postavil davčnega oficijala Roberta Lindtnerja in skočil v njega, da se ga je ta komaj ubranil. Pred kratkem je ta pes popadel tudi babico Ivano Černe in še več drugih oseb. Pes je nevaren in bi ga morala lastnica imeti priklenjenega, da bi jej ne uhajal na cesto in napadal ljudi.

Z elektriške železnice. Ivan Bonač, hlapec pri Lampretu v Kolodvorskih ulicah št. 31 pripeljal je včeraj ob 1/6. uri zvečer z dvema konjema tovorov voz iz Andrettovega dvorišča na Zaloški cesti št. 13 ravno v trenutku, ko je privozil električni voz. Le-ta je zadel v konja in ju odbil s tako silo v stran, da sta se oba poškodovala. K sreči je voznik električnega voza takoj vstavil voz, da se ni še večja nesreča pripetila.

V mejnarodni panerami imamo v tem tednu serijo domačih krajev ob naši Adriji. Največ slik se peča z Opaticjo, katere vse večje stavbe, večinoma vile, se pokažejo v posebnih slikah. Ostali kraji: Voloska, Kastav, Bakar, Ika, Lovran in dr. se pokažejo večinoma le v skupinah. Posebno krasni so razgledi na morje in pa cerkev na Trsatu. — V nedeljo se nadaljuje potovanje po Rimu. To pot pridejo na vrsto za vatican-skimi znamenitostmi angelski most in grad, kolosej, panteon, cerkev sv. Lovrenca, svete Marije na Ljudskem trgu in sv. Trojice, posebno pa slavnostni vhod na kapitol kralja Humberta ob 50letnici ustave.

Plašč ukradel. Zaprli so včeraj 14letnega J. Kasteleca, stanujočega na Illovič 41, ker je ukradel delavcu na mestnem smetišču ob Dolenjski cesti Ivanu Kvasu dežni plašč. Mladi tat je nesel ukraden plašč domov in ga doma skr. l. Ivan Kvas je plašč takoj pograbil in takvino naznanil policiji skemu stražniku, ki je šel za Kastelcem na dom, mu odvzel ukradeni plašč, njega pa aretoval. Na policiji so Kasteleca zopet izpustili, ker je vse skrajno priznal.

Cesta med Karolinsko zemljo in Illovice. Ta cesta, ki je izpeljana od lžanske ceste mimo šole do Illovice, je dovršena, a ima to hibo, da se ob slabem vremenu na nji kolasa udiraje zaradi slabega materiala spodaj. Najmanj za čevlji na visoko bi morala še imeti kamenitega podnožja.

Književnost in umetnost.

*** Skrivnosti Prešernovega spomenika.** Na naše zadnje poročilo o stanju Prešernovega spomenika nam je »Narod« odgovoril sicer jako oblastno, a nezadostno. Prešernov spomenik je monument, ki naj krasimo belo Ljubljano, in zato je njegova zadeva stvar, ki zanima vso javnost. Tembolj je javnost potrebna pojasnila, ker so zadnji čas dohodki za ta spomenik skoro popolnoma usahneli. Zato bi pa mi zastavili odhodu, kateri vodi to stvar, nekaj vprašanj, na katera nam blagovolji odgovoriti. Ako je g. Zajec res tako nezmožen, kakor trdi »Narod«, zakaj se ni naročilo drugemu umetniku, kateri je svojo sposobnost že pokazal, in ki je zlasti o Prešernu delal temeljite studije, kakor kaže že izdelano crpsje, namreč gospodu Ganglu? Dotičnemu gospodu morda ni ljubo, da tu pišemo o njegovi osebni stvari, a mi mislimo, da bi umetnik, kateri za krasno Prešernovo opreje ne najde kupca, zažulil že kot odškodnino, da se mu izroči izdelava spomenika. Dalje je znano, da je gospod Hribar sam naročil, naj začne likarna z delom. Narejeno formo so že razkosali in sredi dela je brzojavno ukazal g. Hribar, da se naj ustavi. Nato je prišel na Dunaj z nežnočutnim umetnikom dr. Tavčarjem, da delo obso. Vzel je s seboj nekaj dunajskih umetnikov. »Narod« pravi, da so bili to »krščanski socialisti« in izkušati tako vsej stvari politično lice, da bi se reklo: Dunajski »klerikalci« so spomenik zavrgli. A mi ne vprašujemo po političnem mišljenju umetnikov, katero je v tej stvari čisto nemercadajno. »mpak bi rajši izvedeli za njihova imena. Se bolj se bo pa javnost zanimala za sledenče vprašanje: Ko je likarna po Hribarjevem naročilu začela delati in je delo nato zopet po njegovem naročilu ustavila, so morda narasli kak stroški. Koliko znašajo? Ali jih je likarna sama utrpela, ali odkod so se pa pokrili in koliko je še ostalo?

*** Rekord dramatiške pisateljice.** Jako dobro podkovana v kovanju dramatiških verzov je brezdvoybeno gledališka igralka mis Margaret Majo, ki je stavila za en dan, da spiše dramatiško igro v 24. urah. Istinito je pričela z delom v soboto ob 9. uri zjutraj in ob polnoči je bila že gotova. Igra se imenuje »The Mart«. Neka gledališka tvrdka je delo že kupila. Vprašanje nastane sedaj, če bodo to rekordno delo imelo tudi rekordni vseh na odru.

*** Tolstoj ki je zopet popolnoma ozdravel,** izdeluje sedaj svoj životopis.

*** Ukradeni autografi Palestini-** novi Iz arhivov bazilike sv. Janeza Lateranskega v Rimu so neznani tatovi ukradli več dragocenih autografov.

*** »Slovenska Matica«** nam je poslala danes sledeče korve:

Letopis za l. 1902 Uredil E. Lah. Zbornik znanstvenih in poučnih spisov. IV. Uredil L. Pintar.

Zabavna knjižnica XIV. »Učenjak«, spisal dr. Fr. Detela in »Sami med seboj«, spisal F. I. Doljan.

Zabavna knjižnica XV. Doljan: Pogreb. — P. Gregore: Brez volje. — Meško: Črtice.

Knezova knjižnica IX. Obsega več Cankarjevih spisov. Orožnova knjiga izide pozneje.

Balkan.

Iz Carigrada dohaja poročilo, da so se razšli v Ipeku zbrani albanski voditelji in plemenitaji, kar smatrajo za ugodno znamenje, tem bolj, kar so potihnila tudi poročila o nadaljnjih demonstracijah. Vkljub temu je sklenila sultanova vlada, da se pomnoži pri Mitrovici, Prizrenu in Verisovicu zbranih 35 bataljonov, ki jim poveljuje maršal Emer Rušti-paša. V to svrhu se mobilizirajo dve maloazijski redif diviziji v Koniji ter redif brigada tretjega voja v Smirni, skupaj torej 24 redif bataljonov. Diplomatiških krogov ta odredba ne vznemirja, ker sodijo, da je to dobro znamenje, da ima sultanova vlada res voljo, zatreti albansko opozicijo.

Na morilcu konzula Ščerbine še niso izvršili smrtne kazni, ker mora biti baje prej konfrontiran z onim, ki ga je pregovoril, da je izvršil napad. Rusija zahteva, da se ta konfrontacija izvrši javno in da se Ibrahim justificira v Mitrovici.

Zatrjuje se, da je sultan izgubil nado, da bi mogel izvesti reforme in ukrotiti Albance, in se boji oboroženega posredovanja Avstro Ogrske in Rusije — Iz Carigrada in iz Cetinja javljajo, da sta bila v Skadru napadena in težko ranjena dva kristijanska člana novega sodišča.

Iz Soluna javljajo, da je predvčeranjim 500 mož broječa četa, deloma v bolgarski uniformi, blizu Radovišta prekoračila makedonsko mejo in obkolila oddelek 30 (?) turških vojakov. Boj je trajal cel dan, dokler Turkom ni došla pomoč in so pognali vstaše v beg. Padlo je 9 Turkov in 30 vstašev. Ostale vstaše Turki zasledujejo.

Kazne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Nova zima. Tudi v Dalmaciji imajo sneg. Padala je tudi točka, ki je napravila silno škodo na poljih V občini Stretto je škodo 50000 kron. V Bali v Galiciji sta zmrazilna dva delavca. Več delavcev pogrtaajo. Iz Kodanja se poroča, da so imeli 19. t. m. ondi strahovit snežni vihar. Ves železniški promet iz Kodanja je bil včeraj ustavljen. — 30.000 delavcev brez kruha je vsled tega, ker je družba »Philadelphia Reading« zaprla 32 svojih premogokopov. — Brezdelni delavci na poljih prireajo na Leštem demonstracije. V Galatini so bili krvavi spopadi delavstva z orožništvom. Dvajset oseb je ranjenih, dva delavca mrtva. — Velikanska lakota na Kitajskem. Glasom poročil iz provincije Kwangumira tam na tisoče ljudi vsled lakote. Zenske se prodajajo kakor sužnje, da tako ubeže smrti vsled lakote. Amerikanski konzul je uvel nabiranje prispevkov za stradalce. — Grof Lonyay in dedščina umrle belgijske kraljice. Iz Bruslja javljajo, da hoče grof Lonyay sodnijskim potem iztirjati dedščino po materi svoje soproge. — Nove puške dobi naša armada. Vojno ministerstvo bo že v letošnjem delegacijskem zasedanju zahtevalo večji kredit za uvedbo novih pušk. — Ponesrečeni turisti. Včeraj popoldne so našli na H chachwabu tretjega pogršanega zmraziljenega turista Fleischerja kakih 300 korakov od mesta, kjer sta ležali trupli bratov Teufelsbauer. — V južnotirolskem gorovju blizu Bolzana se je ponesrečil berlinski profesor Behrendt. Našli ga še niso. — Ogenj v zgodovinskem gradu. V nedeljo je jelo goreti v eno uro od Jidina oddaljenem gradu grofa Trynka-Falkenstein, ki so ga v 17. veku zgradili jezuitje. Do včeraj ognja niso mogli pogasiti. — Francoske pridige so vpeljali v Pragi. — Gledališče pogorelo. V Marilji je pogorelo Alhambra gledališče, v katerem je sedaj bila ribarska in pomor razstava. — Stavka dijakov. Dijaki gozdarske akademije v Jekatarinoslavu so prideli stavtiki, ker je senat kaznoval njihovega kolego Kravcova. — Umor gimnazijca Winttra. Iz Konica se poroča, da so stariši umorjenega gimnazijca Winttra javili, da so tudi v šolskem stranišču najdeni čevlji last njihovega umorjenega sina. Zadeva postaja vedno skrivnostnejša. — Princezinja Lujiza bode baje dobita naslov grofice. — Zavetišče se bo pogreznilo. Iz Duhevi se poroča, da se pogreza v zemljo ondotno zavetišče.

Živ v krsti. V bolnici v Brnu zgodil se je sree pretresujoči prizor. Dne 15. t. m. umrl je podčastik Orichio in so že zabili krsto. Na prošnjo njegove hčere, ki je hotela svojega ranjkega očeta še videti, so krsto odprli. Na grozo vseh navzočih je pa Orichio še živel. Prenesli so ga zopet v bolnico, kjer je pa kmalu izdihnil svojo dušo. Uvedla se je najstrožja preiskava.

Elektriška pošta. Italijanski inženir Piscicelli iznašel je način potom elektrike prevažati pošto. Posrečilo se mu je ustanoviti družbo, ki bo med Londonom in Birminghamom praktično proizvajala njegovo iznajdbo. Na 15 do 20 metrov visokih drogih nahajajo se v žični mreži, ki je v varstvu proti tatovom, napojena z močnim elek-

tričnim tokom pravokotno 4 žice, 2 spodaj in 2 zgoraj, in po teh žicah teče mali zaprt vozček, ki obsega poštno stvar. Vozčki so iz aluminija, da so lažji. Velike praktične vrednosti je, da se uvede »elektriška« pošta in bi na male daljave storilo popolnoma brespomemben brzovjav. Pismo iz Neapelja v Rim rabilo bi 25 in v Pariz le 5 ur. »Pr ga« bi pač stala za kilometer približno 3000 do 3500 kron.

Ubogi učitelji v Italiji. Učitelji v Italiji trpijo veliko uboštvo. Imajo majhne plače, pa še teh ne dobivajo redno. Šolski ravnatelj v Carovigno je pisal naučnemu ministru N-sju pismo sledeče vsebine: Eksecelenca! Že pet mesecev nismo učitelji dobili plačila. Med temi so taki, da akoravno so pštenjaki, nimajo kredita za kilogram kruha. O poniževanju, ki ga morajo pretrpeti, nočem govoriti. Tudi ne omenjam velikih obresti, ki so jih morali plačati, da so se jim skrčili dohodki za eno tretjino in še več. Pa sramota je, da mora učitelj naroda priti do tega. Že dolgo časa se bore učitelji da bi jim plačali vsaj eno mesečnino, pa zamaš Učitelji pisarijo pisma županom, svojim višjim i. t. d., vse zamaš! Brzjavili so ministertvu, da pustijo šole, ako se jih takoj ne plača. Šolske oblasti obljubujejo in obljubujejo; a plačila ni in učiteljstvo še dalje stoka pod jarmom odušstva v največjem siromaštvu.

Hotel za ljudstvo ustanovili bodo v Monakovem, v katerem bode stala soba za celi teden 2 marki. Vsakdo si bode lahko v sobi kuhel, preskrbljeno je pa tudi za cenen restavrant. V hotelu bode tudi čevljaraka in krojaška delavna oa.

Piquart — žurnalist. Iz Dreyfusove afere znani židovski hispec francoski polkovnik Piquart je postal časnikar. Sprejel ga je kot sotrudnika »judovske« francoski list »Journal de Lausanne«.

Barnum in tiara. Po Parizu pripovedujejo šajnci, da je Barnum brzjavil francoski vladi, da je pripravljen kupiti Saitaphernovo tiaro za 250 000 frankov, ako je res ponarejena; ako je pa prava, nima zanj nobene vrednosti. S tem se smeši moda, ki take stvari tako visoko ceni.

Kje je 27 000 kron? Filiala »Živnostenske banke« v Taboru je poslala centralnemu zavodu v Prago 27.000 kron. Ta jih ni sprejela. Preiskava je uveljena.

Statistika poštenih ljudi. Neki kupec v Rgi je pri menjavanju 100 odjemalcom dal nekoliko preveč denarja in jih vselej opomnil, naj še enkrat preštejejo. Od sto sta dala samo dva takoj nazaj, eden več ur pozneje, eden šele drugi dan. 96 pa jih je ohranilo, kar so dobili preveč.

Nov torpedo, ki razruši največje vojne železne oklopnice, poskušali so v Antwerpen. Poskušnje so se posrečile. Iznajditelj meni, da se bliža konec važnosti velikih in dragih vojnih oklopnec.

Nov zrakoplov, ki se da voditi, so poskušali te dni. Poskušnje so se posrečile. V visočini 200 metrov preplaval je zrakoplov 19 km. in se je vrnil nazaj na prostor, od koder se je vzdignil v zrak.

Največji slapovi na svetu. V nekaj mesecih bo dosegla železnica, ki jo grade od Kaire do Kapstadta, velike Viktorijine slapove reke Zambes. Ti slapovi se raztegajo eno miljo daleč. Voda pada 180 m globoko in vodna moč znaša, kadar je reka narasla 35 milijonov konjskih sil. Oblaki megle še se dvigajo iz globočine in 10 milj naokrog se čuje bobnenje.

Dve soprogi in en sam soprog. Pred nekaj leti omračil se je duh Idi Flagger, soprogi nekega petrolejnega milijonarja, tako da so jo morali oddati v blaznico. Leta 1900 se je pa v državi Floridi sprejela postava, ki dovoljuje zakonsko ločitev zakonskim, če se je enemu zakonskemu zmešalo. Flagger se je te postave poslužil in se na novo oženil. Sedaj je pa prva njegova soproga popolnoma ozdravela in nastane vprašanje, katera obeh je pravno prava žena njegova.

Praktičen Anglež. V Liverpoolu je pri neki železniški nesreči zgubil neki potnik eno nogo. Njegov odvetnik mu je iztožil 30.000 kron odškodnine. Zadovoljni klient je izročil odvetnikovemu slugi, ki mu je prinesel denar, razen pobotnice tudi ponudbo, s katero daje železniški upravi za nadaljnih 30 000 kron še drugo nogo na razpolago.

Dunajski izvozčki groze z demonstracijami. Dunajski izvozčki so imeli te dni jako buren občni zbor. Družba taksametrov Czedik & Comp. je potom c. kr. namestništva predlagala, naj zadruga obligatoriško uvede taksametre. Komaj je združni predsednik ta predlog omenil, je nastal v dvorani vihar. Govorniki so najstrožje nastopili proti obligatoriški uvedbi taksametrov kazaje na nepopolnost teh aparatov, s katerimi se baje goljufa občinstvo in podjetniki. Združno načelstvo se je pooblastilo, naj nastopi na najbolj energijski način proti obligatoriški uvedbi taksametrov. Govorniki so povdarjali, da če bodo vsi koraki brezuspešni, bodo šli izvozčki z ženami in otroci demonstrirati proti cesarskemu namestniku.

V blaznosti razmetal 30.000 kron na ulico. Neki dunajski trgovec je popotoval v Frankobrod ob Meni na Nemškem. Tu je pa blaznel in v blaznosti začel sipati denar med ljudstvo na cesti. Prihiteji so urno policaji, ki so denar pobrali in nesrečnega trgovca odvedli v blaznico.

Dekleta ulomilke. V Budimpešti so prijeli družbo treh deklet, ko so hotele vlomiti v neko stanovanje. Zločinke so 19letna Ana Smolen, 23letna Ana Földi in 13letna Marija Földi. Bile so v družbi 20letnega postopača Ludvika Földi. Družba ulomila je v hišo, da bi obkradla stanovanja strank, ki se niso nahajale doma. — Nek detektiv je družbo opazoval in zaprl hišna vrata. Pri tem bi se mu bilo pa kmalu zelo slabo godilo, ker so se dekleta, kakor da bi bile obsejene, spustile v njega. Detektivu prišli so kmalu na pomoč trije policisti, katerim vsem se je po trdem boju posrečila aretacija ulomilk. Pri prijetih zločinkah se je našlo mnogo orodja, s katerimi je dekliška mlada hudodelska družba izvrševala ulome.

Razstava zamorcev. Na svetovni razstavi v St. Louis v Ameriki, ki bode 1904, hočejo amerikanski zamorci imeti svoj oddelek, ki naj svetu pokaže razvoj in napredek zamorcev v Ameriki. Vodstvo razstave ni voljno ustreči amerikanskim zamorcem, toda zamorci še niso izgubili upanja imeti na razstavi svoj oddelek. Sedaj imajo shode, na katerih sklepajo tozadevne peticije in proteste. Na čelu te zamorske agitacije stoji škof afrikanske cerkve metodistov, zamorec Abraham Grant.

Telefonska in brzjavna poročila.

Vipava, 22. aprila. Povodom imenovanja gosp. barona Rechbacha okrajnim glavarjem napravljen banket sijajno izpal. Častitanja krasna, osobito pozdrav: za vero, dom, cesarja slavljenec vzbudil navdušenje in gromovito pritrdjevanje vseh navzočih.

Dunaj, 22. aprila. Današnji listi poročajo podrobnosti o včerajšnjih prizorih v državni zbornici. Klofač je vpil na Čehe, da so strahopetci, da so šleve, in je vpil nanje tudi: »Psi!« Radikalec Baxa je namreč izročil češko pisano interpelacijo in podpredsednik Mladočeh Začek ni hotel dati glasu od sebe. Češki radikalcji so vpili na podpredsednika, ako ne razume češki, in da je cesar v pogovoru z Začkom pri dvornem obedu izrekel svoje zadovoljstvo o taktiki Mladočehov in upanje, da to taktiko odobrava tudi ljudstvo. Dr. F o r t je dejal Začku, da cesar za to svojo izjavo nima pravice, da je to umešavanje v notranjo politiko in da se s tako agitacijo krati imuniteta poslancev. Vprašal je Začka, ako namerava v bodoče napram cesarju proti temu protestirati in mu povedati, da je ljudstvo samosvoje in da je ljudstvo suvereno.

Dunaj, 22. aprila. Češko radikalni državni posl. dr. Baxa je slovanskim strankam predlagal, naj store korake, da se bodo nemške interpelacije tudi sprejele v državnozbornski zapisnik. Da še velja navada, da se ne sprejmejo v zapisnik nemške interpelacije, so krivi slovanski poslanci, ki to trpe. V kratkem se vrši posvetovanje slovanskih poslancev v tej zadevi.

Zagreb, 22. apr. Stjepan Radić je pobegnil iz Zagreba. Tudi urednika g. Marjanovića ni več v Zagrebu. Dr. Leva Mazzura in iurista Bojničića in Petrovića so izpustili iz zavora, a ko je Bojničić prišel domov, je bil zopet aretiran. Urednika Pasarić in Heimerl nista izpuščena na svobodo in sta v policijskih zaporih na razpolago državnemu pravdnistvu.

Dunaj, 22. aprila. Socialno-demokratska državnozbornska delegacija je sklenila novo predlogo poslovnika obstruirati. To obstrukcijo bodo podpirali tudi češki radikalcji in Vse-nemci. V tej zadevi se je vršilo včeraj nekaj socialno-demokratskih shodov, na katerih so govorniki povdarjali, da bodo, ako treba, proti novemu poslovniku alarmirali tudi cesto.

Drobiž.

Demonstracije v Rimu. Rimski flaker (sam pri sebi): To je čudno. Katoliške demonstracije privabljajo tujce k nam, socialistične jih pa odganjajo.



541 1-1

Ivanka Mohar roj. Dolence naznanja potnega srca tako v svojem, kakor tudi v imenu svojih otrok **Eugena, Melanije in Ivana** ter svojega brata **Petra Mohar**, župnika v Sv. Planini, žalostno vest, da je njihov iskreno ljubljeni soprog, oče, brat, oziroma svak, gospod

dr. Ivan Mohar

kr. okr. zdravnik pri sv. Ivanu Zelini

v soboto, dne 18. aprila 1903, ob 6. uri zvečer v 59. letu svoje starosti nagle smrti srečno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki pokojnika se bodo blagoslovili v ponedeljek, dne 20. aprila 1903, ob 5. uri popoldne v Kašini, potem se bodo do postaje Sesvete spremili in nato v Škofjo Loko na Kranjskem prepeljali, kjer se bodo v torek, dne 21. aprila 1903, ob 3. uri popoldne k večnemu počitku položili.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v sredo, dne 22. aprila 1903, ob 9. uri popoldne v župni cerkvi v Škofji Loki in v soboto, dne 25. aprila 1903 pri sv. Ivanu Zelini.

Lahka mu zemljica!

Zagreb, dne 19. aprila 1903.

Mesto posebnega obvestila.

Za Marijin mesec maj in praznike Matere Božje priporočamo

Janez Pogačnik:

Dvanajst Marijinih pesmij

za mešan zbor.

Cena partituri 50 kr., posameznim glasovom 10 kr.

Katol. Tiskarna v Ljubljani.

„SLOVENE“

se prodaja

doslej v naslednjih ljubljanskih tobakarnah:

Blaž N., Dunajska cesta 12.

Brus Maks, Pred škofijo 12

Dolenc Helena, Južni kolodvor.

Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2

Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.

Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.

Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52

Stoletna pratika dvajsetega stoletja

1901 — 2000

z načelno podobo v barvah in jako zanimivo, podučno in koristno vsebino. Sestavil doktor Gregorij Pečjak.

Stane v „Prodajnici katol. tiskovnega društva (H. Ničman)“ v Ljubljani, mehko vezana 1 K 30 h, v polplatnu 1 K 80 h, v polusnji 2 K. Po pošti 20 h več.

Dunajska borza

dne 21. aprila.

Skupni državni dolg v notah	100.75
Skupni državni dolg v srebru	100.55
Avstrijska zlata renta 4%	121.65
Avstrijska krona renta 4%	101.30
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	94.—
Ogrska zlata renta 4%	121.45
Ogrska krona renta 4%	99.60
Ogrska inv. renta 3 1/2%	92.40
Avstro-ogrsko bančne delnice	16.01
Kreditne delnice	671.50
London vista	289.77 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	116.92
20 mark	23.42
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	95.20
C. kr. cekini	11.32

— 40 000 kron zneso glavni dobitki loterije za sobe grevnice. Opozorimo, da je žrebanje nepreklicno 23. aprila 1903 in da se vsi dobitki izplaščajo v gotovini po odbitih 10% zneska.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
21. 9. sveč.	730.4	6.6	ar. jz.ah.	del. obl.		
22. 1. ajutr.	724.1	7.0		obl.		0.0
22. 2. popol.	727.4	12.4	sl. jz.ah.			

Srednja včerajšnja temperatura 8.1° normale, 10.7°.

Tržne cene v Ljubljani

dne 22. aprila.

	K	h		K	h
Goveje meso l. v. kg	1.22		Pšenica . . . 100 kg	17	
Telečje meso . . .	1.0		Rž . . .	14	60
Prasice . . . sveže	1.80		Ječmen . . .	14	—
Kostrunovo meso . . .	9.0		Oves . . .	16	4
Maslo . . .	2.60		Ajda . . .	18	—
Mast prasice . . .	1.80		Proso, belo . . .	18	—
Slanina sveža . . .	1.70		Koruza . . .	15	—
prekajena . . .	1.70		Krompir . . .	5	60
Jajce, jedno . . .	6		Drva, trda, m ³ . . .	7	80
Mleko, liter . . .	18		„ mehka, „ . . .	5	50
Piščanec . . .	1.40		Seno, 100 kg . . .	2	60
Gelob . . .	50		Slama . . .	7	—
Fizol, liter . . .	20		Pšenična moka št. 1 . . .	27	70
Grah . . .	4		Koruza . . .	21	—
Leča . . .	25		Ajdova . . . št. 1 . . .	36	—

Zitne cene

dne 22. aprila 1903.

(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7.78	do 7.79
„ „ maj	7.60	7.61
„ „ oktober	6.77	6.78
Rž za april	6.77	6.78
Rž za oktober	6.48	6.49
Oves za april	6.—	6.01
Oves za oktober	5.55	5.56
Koruza za maj	6.00	6.01
Koruza za julij	6.10	6.11

(Efektiv.)

Dunajski trg

Pšenica banaška	K 7.90	do 8.55
Rž južne železnice	—	—
Ječmen	7.00	7.20
„ ob Tisi	6.40	7.45
Koruza ogrska	—	—
Cinkant stari	—	—
„ novi	—	—
Oves srednji	6.35	6.55
Fizol	6.75	13.75

Kemične barve za sobne slikarje, **zemeljne barve** za zidarje ima trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice, v največji izbiri v zalogi. — Cene so nizke. 524 14 11—9

VABILO

na

redni občni zbor

„Ljudske posojilnice“

registrov. zdruge z neomejeno av.

v Ljubljani,

ki se vrši

dne 11. maja 1903 ob pol 7. uri zvečer

v društvenih prostorih, Kongresni trg št. 2.

o o

VSPORED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o potrditvi računa.
4. Sklepanje o porabi dobička.
5. Volitev nadzorstva petero članov.
6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva.*
7. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1903.

Za načelstvo:

Dr. Iv. Šusteršič, **Josip Šiška**,
načelnik. odbornik.

* V smislu § 17 pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: Anton Belec, Josip Jarc, dr. Andrej Karlin, Gregor Šlibar. 588 1—1

Neko konsumno društvo potrebuje ne premlado, pošteno in za mešano blago

izurjeno prodajalko.

Vatop, ako mogoče, takoj, ali pa vsaj v par tednih. Kje, pové upravništvo „Slovenca“. 532 3—3

Hiša

tik državne ceste Kranj-Loka, v kateri je že nad 10 let gostilna, pekarnja in trgovina s specerijem in mešanim blagom, zraven nekoliko polja in gozda — vse v najboljšem stanu — se

daje v najem

skupaj ali posamezno ali tudi na račun za več let. Več pové lastnik **Pecor Alešovec** v Tupališah h. št. 26 nad Kranjem. 612 3—2

Biškote Ciril-Methodove

454 prodaje 4—3

g. Gregor Zamejlic, Gradlišče 10.

Združena služba 523 2—2

organista in mežnarja

se razpiseje. Oglasiti na
= Mirni pri župniku. =

V trgu Mokronog je oddati služba

organista in cerkvenika.

Prosilci „cecilijanci“ naj se zglasijo pri g. župniku Janezu Virant.

Prosilci, ki so zmožni za pisarja ali so izurjeni v kakem rokodelstvu, imajo prednost. 515 3—2

Dobro vpeljana

gostilna

v Trebnjem na Dolenjskem

odda se s 1. julijem ali pa pozneje v najem. Vpraša naj se pri **Fr. Zuro, Trebnje** 506 4—4

Ugodna priložnost lepega zaslužka

je na ponudbo pridnemu, podjetnemu, varčnemu in postrežljivemu

mesarju,

kateri ima že nekaj denarja za začetek mesarske obrti na razpolago. 539 5—1

Kje, pové upravništvo „Slovenca“.

Župnik želi dobiti

hlapca,

ki bi bil pošten, vešč kmetijstvu in vožnji s konji.

Služba je nastopiti takoj. Kje? se zvé pri upravništvu „Slovenca“. 540 3—1

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino.

Škofijski list je l. 1898. priporočal v. č. g. župnikom mašno vino, katero razpošilja „Kmetijsko društvo v Vipavi“ kot zajamčeno pristno.

Belo vino posebno dobrega okusa odaja se po 35 K in višje, in rudeče namizno hrubavsko po 30 K za 100 litrov v Postojno postavljeno.

V zalogi je še staro belo vino.

Kvaliteta je letos izborna, po novem načinu kuhano vino je milejšega okusa in čisto kot solnce (za buteljke).

Najmanjša množina je 56 litrov. Na ročbam čez 500 litrov se cena primerno zniža.

Zadrugo nadzoruje strogo v. č. g. dekan Vipavski. Izključena je vsaka prevara.

Kmetijsko društvo v Vipavi. 344 (7)



Vožnjekarte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesionovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnita daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.

ali pa

318 7

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Latinska maša

po motivih **Gregorija Riharja** za mešan zbor zložil

Ign. Hladnik

Op. 46.

Cena partituri in 4 glasom 3 K, posamni glas 30 h. po pošti 10 h več.

Dobi a se v **Katol. bukvarni** in pri **Schwentnerju** v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu.

V masi so porabljeni motivi najlepših Riharjevih pesmi in je prav lahka. 535 5—3

Hiša z gostilno

v bližini mesta Celja je radi bolehnosti gospodarjev pod jako ugodnimi pogoji

na prodaj.

Pri hiši je tudi kegljišče in trije vrtni, pripravna je tudi za mesarijo ali za vsako drugo obrt, tudi je več lepih sob za poletne goste in tuja ter leži v bližini petih tovarn.

Več pové iz prijaznosti uredništvo „Slovenca“. 465 6—5

1 gld. klobuk za gospode iz zajčje dlake.

Nad 500 kom. došlo vseh mer in barv.

Istotako

krasne novosti v damski konfekciji

najnovejše v izgotovljenih oblekah za gospode in dečke. Izgotovje se tudi po meri najelegantneje na Dunaju.

Prečistiti duhovščini priporočam svojo bogato zalogo duhovniških sukenj itd. itd.

Soba za poskušnjo na razpolago.

Čudovito nizke cene! Realna postrežba!

Angleško skladišče oblek

F. M. Netschek,

c. kr. dvorni založnik

Oroslav Bernatović,

poslovodja.

524 3—2

Angeljnovi milo Marzeljsko (belo) milo

Zajamčeno čisto jedrno (Kern-) milo!

z znamko

449 104—7



sta najbolj koristni

štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila

in čebelno-voščenih sveč

v Ljubljani.

Štedilno milo z znamko „jalen“



je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in z jamčeno čisto.

62 25-14

Paziti je na
gorenjo
varstveno
znamko.

Naprodaj je po vseh boljših prodajalnicah takega blaga.

Električno strokovno obvestilo.

Prečastiti duhovščini in sl. občinstvu uljudno naznanjam, da izvršujem s oblastvenim dovoljenjem vsa za vpeljavo električne razsvetljave potrebna dela ter opozarjam na svojo izredno veliko in krasno zalogo

vsakovrstnih svetil in za električno razsvetljavo potrebnih predmetov.

Prenavljam oziroma prenamejam stare lestence, svetila idr. strokovno pravilno za električno luč po zelo niskih cenah. — Vsaka stvar bode montirana v moji delavnici in preiskušena tako, da mestni montêr ne bode imel drugega posla, kakor predmet zvezati z električnim tokom, kar bode lahko izvršil v najkrajšem času.

Za svetila, katera bodo montirana v moji delavnici, jamčim tekom enega leta, v katerem času tudi event. popravila brezplačno izvršujem.

Največja in najlepša zaloga cerkvene posode in orodja.

Nadejajoč se zdatnih naročil beležim velespoštovanjem

Leopold Tratnik,

pasár in založnik predmetov za električno razsvetljavo
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27.

484 5



341 7

Prva tovarna koles (bicikljev) Iv. Puch v Gradcu

katere sloviti izdelki so dosedaj še vedno najboljši in neprekosljivi ter zavarovani z oblastveno vpisano znamko **I. Puch v Gradcu** podelila je

glavno zastopstvo za celo Kranjsko
strokovnjaku gospodu

Fran Čudnu v Ljubljani

pri katerem so vsakemu na vpogled razpostavljeni razni modeli.

Naznanilo.

Kdor hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi veliki cenik, kateri je gratis. Posebno priporočam novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Vsa popravila točno in ceno, umetna delavnica v I. nadstropju. Za obilni obisk se najtopleje priporoča

Fran Čuden

urarski trgovec in posestnik v Ljubljani.

exportna trdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn Union, založnik c. kr. drž. dolenjskih železnic.

Šivalni stroji, posebno za domačo rabo

256 9

prav poceni.



**Žrebanje
jutri!**

**Glavni dobitek
Kron 40.000 Kron**

**Srečke za sobe grevnice
po 1 krono**

145 12 12

priporoča
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Vsi dobitki se izplačajo v gotovini po odšteti 10% zneska.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-43

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

398 5

Zarezane strešnike vštricne

(Strangfalzziegel) in francoske (gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko

cement, roman in portland

glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak, šamotne in cementne

kot vse drugo stavbinsko blago

ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah

F. P. Vidic & Comp., Ljubljana.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.
134 187